

Projekt

z dnia 13 maja 2026 r.

Zatwierdzony przez

**Uchwała nr
Rady Powiatu w Opatowie**

z dnia 2026 r.

**w sprawie rozpatrzenia informacji Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Opatowie o stanie
bezpieczeństwa sanitarnego powiatu opatowskiego za 2025 rok**

Na podstawie art. 12 pkt 11 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym (Dz. U. z 2025 r. poz. 1684 oraz z 2026 r. poz. 252), oraz art. 12a ust. 3 ustawy z dnia 14 marca 1985 r. o Państwowej Inspekcji Sanitarnej (Dz. U. z 2024 r. poz. 416), uchwała się, co następuje:

§ 1. 1. Przyjmuje się informację Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Opatowie o stanie bezpieczeństwa sanitarnego powiatu opatowskiego za 2025 rok.

2. Informacja, o której mowa w ust. 1, stanowi załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Zarządowi Powiatu w Opatowie.

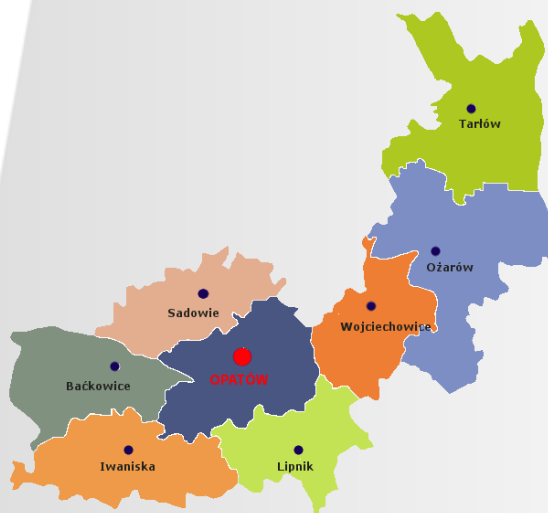
§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący rady Powiatu
w Opatowie

Bożena Kornacka

STAN BEZPIECZEŃSTWA SANITARNEGO POWIATU OPATOWSKIEGO 2025

Opracowanie zbiorowe

Autorzy:

Jolanta Rękas-Szylar - Wstęp

Beata Janicka – rozdział 1 i 5

Magdalena Masternak – rozdział 2 i 4

Anna Miśkiewicz – rozdział 3

Lucyna Mizera – rozdział 6

Anna Gniaź, Patrycja Rozmysłowska – rozdział 7

Kinga Dorociak – rozdział 8

Magdalena Masternak – Podsumowanie

Skład i opracowanie graficzne

Zbigniew Gubernat

Spis treści

WSTĘP	5
1 SYTUACJA EPIDEMIOLOGICZNA POWIATU OPATOWSKIEGO W ZAKRESIE CHOROÓB ZAKAŻNYCH W 2025 ROKU	7
1.1 ZACHOROWANIA NA CHOROBY ZAKAŻNE	7
1.2 WSPÓŁPRACA Z POWIATOWYM INSPEKTORATEM WETERYNARII	16
1.3 REALIZACJA PROGRAMU SZCZEPIEŃ OCHRONNYCH	16
1.4 PODSUMOWANIE	18
2 JAKOŚĆ WODY DO SPOŻYCIA I CIEPŁEJ WODY UŻYTKOWEJ	19
2.1 WYMAGANIA, JAKIM POWINNA ODPOWIADAĆ JAKOŚĆ WODY	19
2.2 CHARAKTERYSTYKA POSZCZEGÓLNYCH GRUP URZĄDZEŃ ZAOPATRZENIA LUDNOŚCI W WODĘ	20
2.3 BADANIA CIEPŁEJ WODY W SZPITALACH I W BUDYNKACH ZAMIESZKANIA ZBIOROWEGO NA OBECNOŚĆ PAŁECZEK LEGIONELLA SP.	22
2.4 PODSUMOWANIE	22
3 ZAPOBIEGAWCZY NADZÓR SANITARNY	24
4 STAN SANITARNY OBIEKTÓW UŻYTECZNOŚCI PUBLICZNEJ I KĄPIELISK	27
4.1 STAN SANITARNY WYBRANYCH OBIEKTÓW I URZĄDZEŃ	27
4.2 PODSUMOWANIE	30
5 STAN SANITARNY ZAKŁADÓW OCHRONY ZDROWIA	31
5.1 DZIAŁALNOŚĆ LECZNICZA WYKONYWANA PRZEZ PODMIOTY LECZNICZE	31
5.2 DZIAŁALNOŚĆ LECZNICZA WYKONYWANA PRZEZ PRAKTYKĘ ZAWODOWĄ	34
5.3 PODSUMOWANIE	34
6 NADZÓR ŚRODOWISKA PRACY	36
6.1 PROWADZENIE NADZORU	36
6.2 DZIAŁANIA W ZAKRESIE PROMOCJI I WSPÓŁPRACY	38
6.3 PODSUMOWANIE	40
7 NADZÓR NAD PLACÓWKAMI NAUCZANIA I WYCHOWANIA ORAZ PLACÓWKAMI WYPOCZYNKU DZIECI I MŁODZIEŻY. PROMOCJA ZDROWIA I OŚWIATA ZDROWOTNA	41
7.1 HIGIENA DZIECI I MŁODZIEŻY	41
7.2 PROMOCJA ZDROWIA I OŚWIATA ZDROWOTNA	45
8 STAN SANITARNY OBIEKTÓW ŻYWNOŚCI, ŻYWIENIA I WYROBÓW KOSMETYCZNYCH	52
8.1 OCENA STANU SANITARNO-HIGIENICZNEGO WYBRANYCH GRUP NADZOROWANYCH OBIEKTÓW	52
8.2 JAKOŚĆ ZDROWOTNA ŚRODKÓW SPOŻYWCZYCH, MATERIAŁÓW I WYROBÓW PRZEZNACZONYCH DO KONTAKTU Z ŻYWNOŚCIĄ W 2025 R.	54
8.3 NADZÓR NAD OBIEKTAMI ŻYWNOŚCIOWO-ŻYWIENIOWYMI ZLOKALIZOWANYMI W MIEJSCOWOŚCIACH TURYSTYCZNYCH I WYPOCZYNKOWYCH, GŁÓWNYCH SZLAKACH KOMUNIKACYJNYCH, PARKINGACH, DWORCACH PKS, STACJACH PALIW W LETNIM SEZONIE TURYSTYCZNYM.	55
8.4 NADZÓR NAD OBIEKTAMI ŻYWIENIOWYMI W MIEJSCACH WYPOCZYNKU ZIMOWEGO I LETNIEGO DZIECI I MŁODZIEŻY ORAZ OCENA ICH FUNKCJONOWANIA	55
8.5 NADZÓR NAD PRAWIDŁOWOŚCIĄ OBROTU GRZYBAMI ŚWIEŻYMI, SUSZONYMI, PRZETWORAMI GRZYBOWYMI I ŚRODKAMI SPOŻYWCZYMI ZAWIERAJĄCYMI GRZYBY	55
8.6 NADZÓR NAD NOWĄ ŻYWNOŚCIĄ ORAZ ŻYWNOŚCIĄ GENETYCZNIE MODYFIKOWANĄ (GMO)	55
8.7 DZIAŁANIA PODEJMOWANE W ZWIĄZKU Z POWIADOMIENIAMI W SYSTEMIE RASFF (SYSTEM WCZESNEGO OSTRZEGANIA O NIEBEZPIECZNYCH PRODUKTACH ŻYWNOŚCIOWYCH I MATERIAŁACH DO KONTAKTU Z ŻYWNOŚCIĄ) .	56

8.8	NADZÓR NAD SUPLEMENTAMI DIETY, ŚRODKAMI SPOŻYWCZYMI SPECJALNEGO PRZEZNACZENIA ŻYWIENIOWEGO, ŚRODKAMI SPOŻYWCZYMI WZBOGACONYMI WITAMINAMI LUB SKŁADNIKAMI MINERALNYMI	56
8.9	PODEJMOWANIE INTERWENCJI NA WNIOSEK KONSUMENTÓW LUB INNYCH INSTYTUCJI	56
8.10	POSTĘPOWANIE ZE ŚRODKAMI SPOŻYWCZYMI O NIEWŁAŚCIWEJ JAKOŚCI ZDROWOTNEJ	57
8.11	NADZÓR NAD MATERIAŁAMI I WYROBAMI PRZEZNACZONYMI DO KONTAKTU Z ŻYWNOŚCIĄ.	57
8.12	PODSUMOWANIE	57
PODSUMOWANIE		58
SPIS TABEL		59
SPIS WYKRESÓW		59

WSTĘP

Szanowni Państwo,

Niniejszym opracowaniem, wzorem lat ubiegłych, zachęcam Państwa do lektury oceny „Stanu bezpieczeństwa sanitarnego powiatu opatowskiego za rok 2025”.

Rola przypisana Państwowej Inspekcji Sanitarnej to wieloaspektowość działań prowadzonych na rzecz poprawy bezpieczeństwa zdrowia publicznego mieszkańców naszego kraju, które wynikają z kompetencji ustawowych.

Głównym celem działalności naszej Instytucji jest ochrona zdrowia ludzkiego przed niekorzystnym wpływem szkodliwości i uciążliwości środowiskowych, zapobieganie powstawaniu chorób, w tym chorób zakaźnych i zawodowych oraz kształtowanie odpowiednich postaw i zachowań prozdrowotnych.

Realizowane w 2025 r. zadania i podjęte przez kierowaną przeze mnie Powiatową Stację Sanitarno-Epidemiologiczną w Opatowie inicjatywy odzwierciedlają nasze zaangażowanie w zapewnienie mieszkańcom naszego powiatu zdrowych i bezpiecznych warunków życia, pracy, nauki i wypoczynku oraz reagowanie na bieżące wyzwania epidemiologiczne.

W niniejszym opracowaniu szczegółowo przedstawione zostały nasze działania w różnych obszarach, począwszy od nadzoru przeciwepidemicznego, poprzez nadzór nad bezpieczeństwem żywności i żywienia, nadzór nad jakością wody do spożycia i wody w basenach kąpielowych, nadzór nad środowiskiem pracy zatrudnianych pracowników, nadzór nad higieną procesów nauczania i wychowania, rekreacji i wypoczynku, warunkami higieniczno-sanitarnymi w obiektach użyteczności publicznej, ze szczególnym uwzględnieniem obiektów, w których udzielane są świadczenia zdrowotne. Duży nacisk kładziemy również na edukację, czyli prowadzenie działań oświatowych i profilaktycznych, nie tylko w placówkach oświatowo-wychowawczych, ale również skierowanych do dojrzałego społeczeństwa. Monitorowanie, analizowanie, skuteczna reakcja na zagrożenia zdrowotne i edukacja oraz współpraca pomiędzy instytucjami mającymi wpływ na jakość bezpieczeństwa zdrowotnego dają nam poczucie tego bezpieczeństwa.

Informacje jakie zostały zawarte w niniejszej ocenie stanu sanitarnego powiatu opatowskiego wskazują, że stan sanitarno-epidemiologiczny w naszym regionie ulega systematycznej poprawie. W dalszym ciągu na bieżąco monitorujemy i egzekwujemy od osób odpowiedzialnych, przestrzeganie przepisów prawa i norm z zakresu szeroko rozumianego zdrowia publicznego.

Wysoki poziom bezpieczeństwa sanitarnego powiatu jest nie tylko naszą zasługą, ale też wynikiem bardzo dobrej współpracy z innymi jednostkami kontrolującymi, organami administracji rządowej i samorządowej oraz instytucjami działającymi na rzecz poprawy zdrowia mieszkańców ziemi opatowskiej.

*Państwowy Powiatowy
Inspektor Sanitarny w Opatowie*

dr n. farm. Jolanta Rękas-Szykar

1 SYTUACJA EPIDEMIOLOGICZNA POWIATU OPATOWSKIEGO w ZAKRESIE CHORÓB ZAKAŻNYCH W 2025 ROKU

Powiat opatowski obejmuje obszar 911,00 km². Tworzy go 8 gmin, w tym 3 gminy miejsko-wiejskie oraz 5 gmin wiejskich. Powiat zamieszkuje ok. 47 500 mieszkańców (stan na 30.06.2025 r.).

W 2025 r. w ramach nadzoru nad wybranymi chorobami zakaźnymi i zakażeniami w Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej (PSSE) w Opatowie:

- prowadzono bieżącą działalność przeciwepidemiczną oraz nadzór epidemiologiczny w zakresie zapobiegania i zwalczania zakażeń i chorób zakaźnych wymienionych w ustawie z dnia 5 grudnia 2008 r. o zapobieganiu i zwalczaniu zakażeń i chorób zakaźnych u ludzi (Dz.U. z 2025 r. poz. 1675), w tym:
 - prowadzono rejestrację chorób zakaźnych zgodnie z Międzynarodową Statystyczną Klasyfikacją Chorób i Problemów Zdrowotnych (ICD-10) oraz Definicjami Chorób Zakaźnych w Unii Europejskiej,
 - na bieżąco monitorowano sytuację epidemiologiczną w kraju i na świecie i podejmowano działania wynikające z aktualnej sytuacji epidemiologicznej w powiecie opatowskim,
 - przeprowadzano dochodzenia epidemiologiczne mające na celu określenie, wykrycie i unieszkodliwienie: przyczyn, rezerwuarów, źródeł oraz dróg szerzenia się chorób zakaźnych i zakażeń,
 - kontynuowano współpracę z Inspekcją Weterynaryjną w zakresie zapobiegania chorobom odzwierzęcym;
- prowadzono nadzór nad realizacją Programu Szczepień Ochronnych oraz nad sposobem przechowywania i dystrybucją szczepionek służących do przeprowadzania obowiązkowych szczepień ochronnych z wykorzystaniem Elektronicznego Systemu Nadzoru nad Dystrybucją Szczepionek (ESNDS).

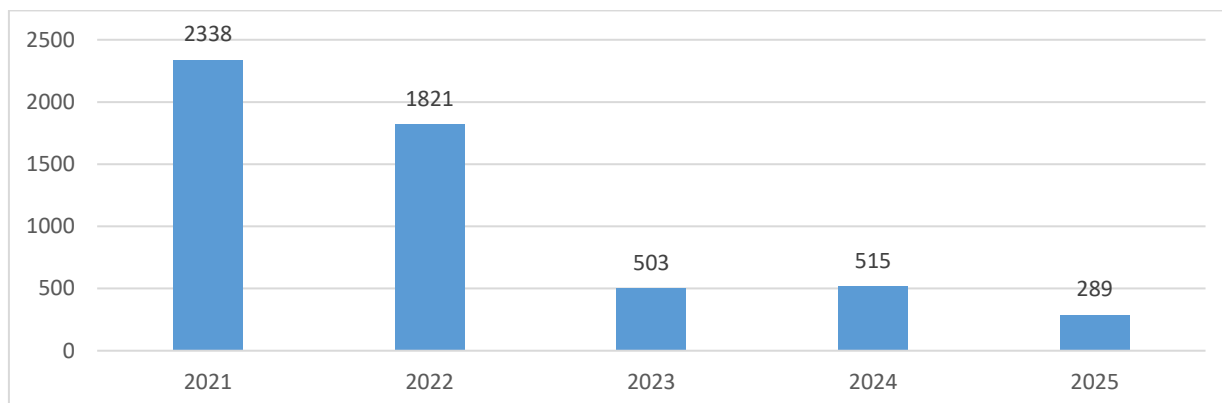
Dane epidemiologiczne w ramach nadzoru nad chorobami zakaźnymi, zbierano na podstawie zgłoszeń zachorowań otrzymywanych od lekarzy oraz zgłoszeń dodatknych wyników badań laboratoryjnych w kierunku biologicznych czynników chorobotwórczych z laboratoriów diagnostycznych. Dane te wskazują, że sytuacja epidemiologiczna chorób zakaźnych na terenie powiatu opatowskiego jest dobra i stabilna. Nie obserwowano epidemicznego występowania chorób zakaźnych i nie rejestrowano jednostek chorobowych wymagających uruchamiania systemu wczesnego ostrzegania i reagowania dla chorób zakaźnych EWRS, takich jak: błonica, botulizm, brucelloza, cholera, dżuma, ospa prawdziwa, wirusowe gorączki krwotoczne.

1.1 Zachorowania na choroby zakaźne

W 2025 roku w PSSE w Opatowie zarejestrowano łącznie 1495 przypadków chorób zakaźnych (w 2024 r. - 1518, w 2023 r. – 1132), w tym 252 osoby były hospitalizowane z powodu zachorowań. Zgłoszono 1 zgon z powodu choroby zakaźnej (w 2024 r. – 3). W ramach podjętych działań nadzorowych przeprowadzono ogółem 492 dochodzenia epidemiologiczne (w 2024 r.- 415).

1.1.1 COVID-19

W 2025 r. zarejestrowano 289 przypadków zakażeń SARS-CoV-2. Zapadalność na tę jednostkę chorobową wyniosła 608,4/100 tys. mieszkańców (w 2024 r. - 515 przypadków, zapadalność 1064,0/100 tys).

Wykres 1. Liczba zarejestrowanych przypadków zakażeń SARS-CoV-2 (COVID-19) w powiecie opatowskim w latach 2021-2025.

W 2025 r. u większości zakażonych przebieg choroby był lekki lub średni, osoby te wyzdrowiały bez konieczności hospitalizacji. Hospitalizowano z powodu Covid-19 21 mieszkańców naszego powiatu (w 2024 r. - 48 osób). Nie zarejestrowano zgonów z powodu Covid-19 (w 2024 r. - 1 zgon u 76-letniego mężczyzny z chorobami współistniejącymi).

1.1.2 Ospa wietrzna

W 2025 r. zarejestrowano 173 przypadki ospy wietrznej (zapadalność – 364,2/100 tys.), w tym 1 osoba hospitalizowana.

Dla porównania w 2024 r. odnotowano 204 przypadki (zapadalność – 422,0/100 tys.).

Pomimo malejącej tendencji nadal utrzymuje się wysoka zapadalność. Wpływa na to brak powszechnego obowiązku szczepienia przeciw ospie wietrznej, z wyjątkiem wskazanych w PSO, wybranych grup dzieci. W 2025 r. obowiązek ten dotyczył grup dzieci do ukończenia 19 roku życia, np. przebywających w żłobkach, klubach dziecięcych, placówkach opiekuńczo-wychowawczych lub z upośledzeniem odporności.

1.1.3 Różyczka

W 2025 r. nie zarejestrowano podejrzenia/zachorowania na różyczkę.

W 2024 r. zarejestrowano 1 przypadek (zapadalność – 2,1/100 tys. mieszkańców). Zgodnie z definicjami przypadków chorób zakaźnych na potrzeby nadzoru epidemiologicznego został zakwalifikowany jako przypadek możliwy.

Zgłaszanie przez lekarzy podejrzeń zachorowań na różyczkę (oraz odrę) wiąże się obecnie z przesyłaniem materiałów klinicznych pobranych od chorego do Zakładu Wirusologii NIZP-PZH w ramach realizacji koordynowanego przez Światową Organizację Zdrowia programu eliminacji odry i różyczki.

1.1.4 Krztusiec

W 2025 r. odnotowano duży spadek zachorowań na tę jednostkę chorobową w porównaniu do roku ubiegłego. Zarejestrowano 3 przypadki krztuśca, w tym 1 potwierdzony, hospitalizowany i 2 możliwe. Zapadalność wyniosła 6,3/100 tys.

W 2024 r. zarejestrowano 14 przypadków krztuśca, w tym 4 przypadki potwierdzone oraz 10 przypadków możliwych. Zapadalność wyniosła 28,9/100 tys.

Krztusiec jest najbardziej niebezpieczny dla nieuodpornionych niemowląt i małych dzieci. Ryzyko zachorowania niemowląt można zmniejszyć m.in. poprzez szczepienia kobiet w ciąży. Od połowy października 2024 r. istnieje możliwość bezpłatnego szczepienia dla kobiet w ciąży między 27. a 36. tygodniem ciąży (szczepienie zalecane).

1.1.5 Nagminne zapalenie przyusznic (świnka)

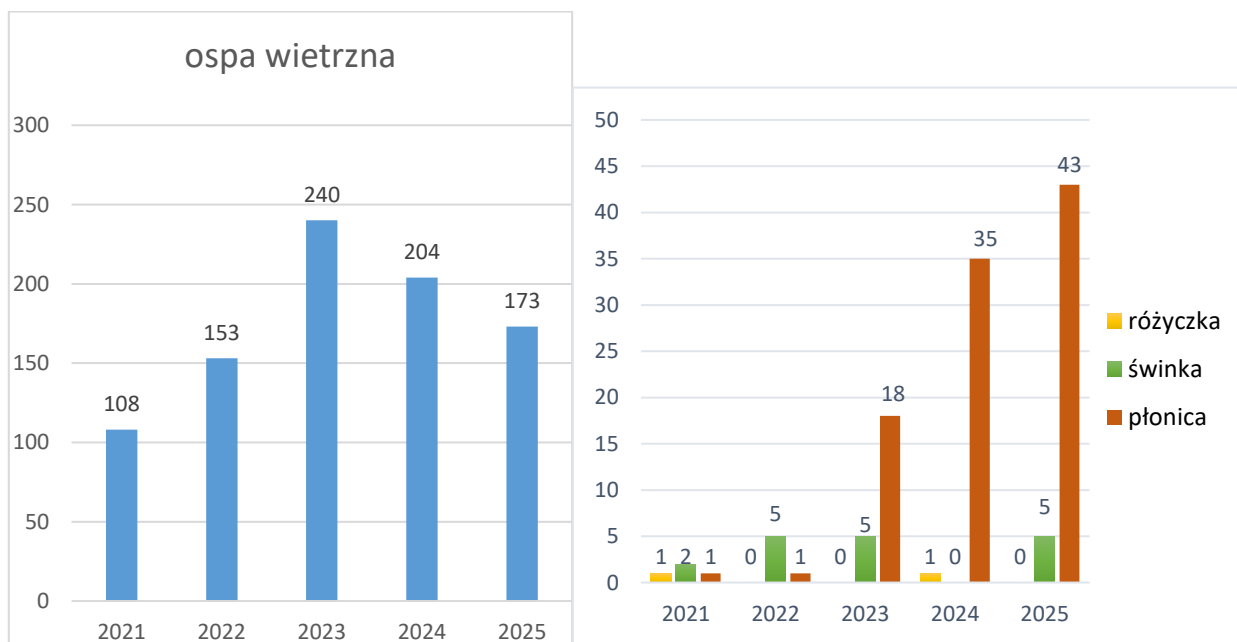
W 2025 r. zarejestrowano 5 przypadków świnki - zapadalność 10,5/100 tys. (podobnie w latach 2022-2023). Zachorowania nie potwierdzono badaniami laboratoryjnymi, zarejestrowane zgodnie z definicją przypadku jako zachorowania możliwe.

W 2024 r. nie zarejestrowano zachorowań na nagminne zapalenie przyusznic.

Mała liczba rejestrowanych przypadków zachorowań na świnkę jest wynikiem realizacji obowiązkowych szczepień ochronnych w całej populacji dzieci.

1.1.6 Płonica

Od kilku lat rejestruje się wzrost zachorowań na tę jednostkę chorobową. W 2025 r. zarejestrowano 43 przypadki (zapadalność 90,5/100 tys.). Dla porównania w 2024 r. - 35 przypadków (zapadalność 72,3/100 tys.). Wszystkim nadano status przypadku możliwego, bowiem nie zostały potwierdzone badaniami laboratoryjnymi.

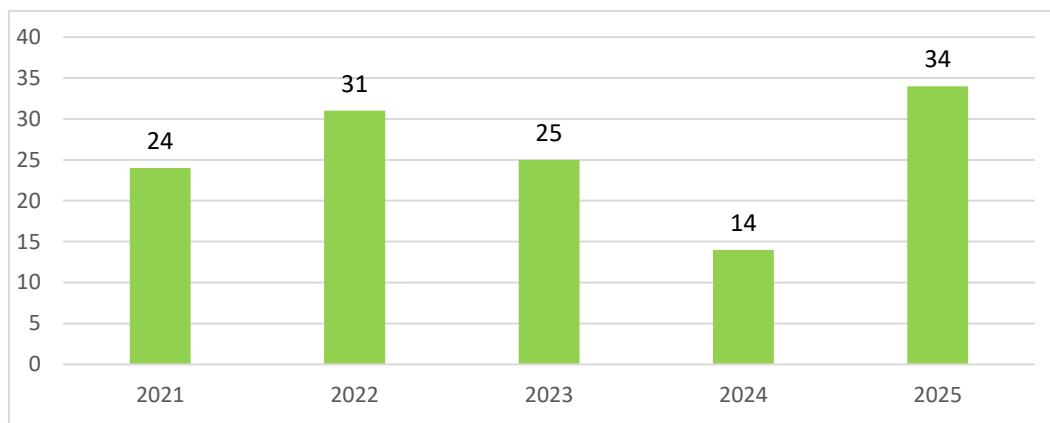
Wykres 2. Choroby wieku dziecięcego w powiecie opatowskim w latach 2021-2025.

1.1.7 Borelioza

W 2025 r. w powiecie opatowskim odnotowano 34 przypadki boreliozy, zapadalność – 71,6/100 tys. mieszkańców. U 32 osób wystąpił rumień wędrujący. Takie przypadki zgodnie z definicją przypadku stosowaną na potrzeby nadzoru epidemiologicznego nie wymagają potwierdzenia laboratoryjnego. U 2 chorych zdiagnozowano boreliozę kostno-stawową, 1 pacjent był hospitalizowany.

W 2024 r. zarejestrowano 14 przypadków boreliozy (zapadalność – 28,9/100 tys.), w tym 1 borelioza kostno-stawowa i 13 z rumieniem wędrującym.

W związku z brakiem szczepionki przeciwko boreliozie oraz mając na uwadze fakt, że teren powiatu opatowskiego jest terenem rolniczym oraz że duża część mieszkańców zbiera owoce runa leśnego w celach zarobkowych, ważne jest upowszechnianie wiedzy nt. tej choroby oraz edukacja społeczeństwa w zakresie stosowania środków ochronnych i właściwego postępowania w przypadku ukłucia przez kleszcza. Wczesne i umiejętne usunięcie kleszcza znacząco zmniejsza ryzyko ewentualnego zakażenia.

Wykres 3. Zachorowania na boreliozę w powiecie opatowskim w latach 2021-2025.

1.1.8 Wirusowe zapalenie wątroby typu A

W 2025 r. zarejestrowano 1 przypadek (zapadalność – 2,1/100 tys. mieszkańców). Dotyczył 29-letniego mężczyzny ze wsi.

W 2024 r. podobnie jak w 2023 r. nie zarejestrowano na terenie naszego powiatu zachorowania na wzv typu A.

W Polsce szczepienie przeciw wzv A jest szczepieniem zalecanym w ramach Programu Szczepień Ochronnych.

1.1.9 Wirusowe zapalenie wątroby typu B

W 2025 r. zarejestrowano 2 przypadki, zapadalność – 4,2/100 tys. Wszystkie zakwalifikowano według kodu ICD-10 jako B18.0-1 (wirusowe zapalenie wątroby typu B przewlekłe i BNO).

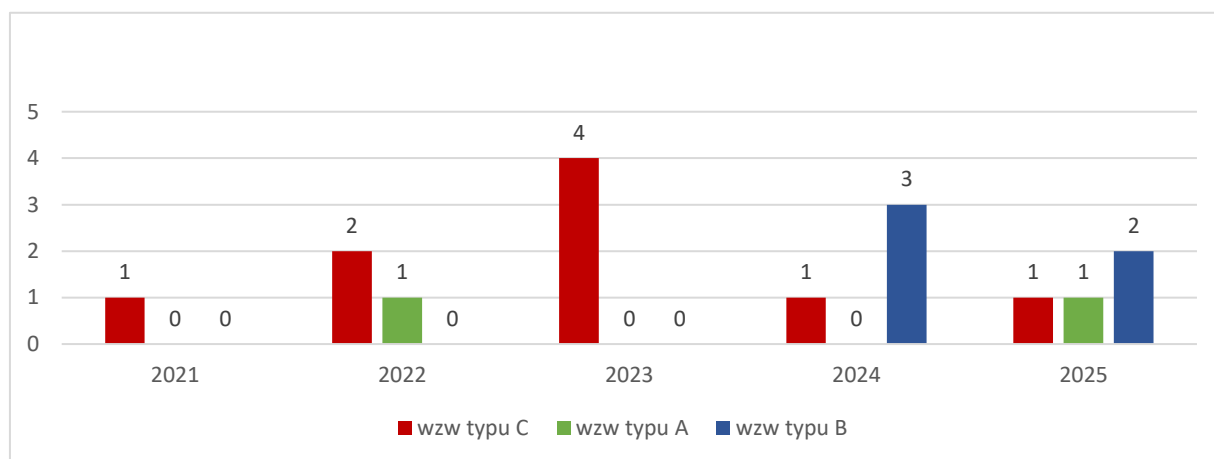
Zachorowania dotyczą dorosłych mężczyzn. Jedno zachorowanie zostało wykryte podczas hospitalizacji z powodu innej jednostki chorobowej, drugie podczas wykonywania badań profilaktycznych.

W 2024 r. zarejestrowano 3 przypadki (zakwalifikowane jako B18.0) zapadalność – 6,2/100 tys. W latach 2023-2020 nie odnotowano zachorowań na wzv typu B.

Dobra sytuacja epidemiologiczna wynika z powszechności obowiązkowych szczepień dzieci, popularności szczepień zalecanych przed zabiegami operacyjnymi, a także stale poprawiających się warunków świadczenia usług w podmiotach wykonujących działalność leczniczą.

1.1.10 Wirusowe zapalenie wątroby typu C

W 2025 r., podobnie jak w roku 2024 zarejestrowano 1 przypadek przewlekłego wirusowego zapalenia wątroby typu C. Zachorowanie dotyczyło dorosłego mężczyzny, zostało wykryte podczas wykonywania badań kontrolnych i hospitalizacji z powodu innej jednostki chorobowej. Zapadalność na wzv typu C – 2,1/100 tys. mieszkańców.

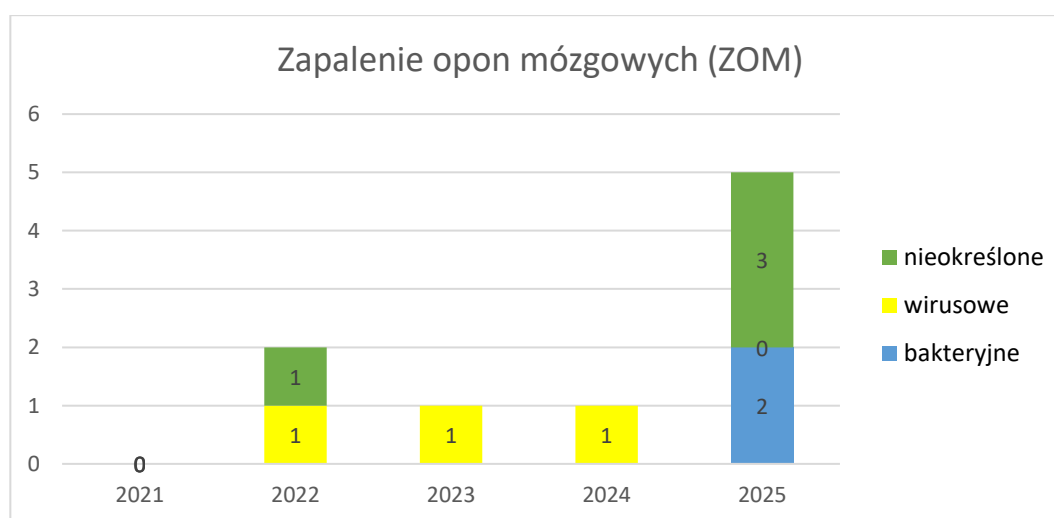

Wykres 4. Zachorowania na wirusowe zapalenie wątroby w powiecie opatowskim w latach 2021-2025.

1.1.11 Zapalenie opon mózgowych i/lub mózgu

W 2025 r. zarejestrowano 5 zachorowań, w tym: 3 przypadki innego i nieokreślonego zapalenia opon mózgowych, 2 bakteryjne przypadki zapalenia opon mózgowych i/lub mózgu wywołany przez *Streptococcus pneumoniae* inwazyjną oraz przez *Haemophilus influenzae* inwazyjną. Wszystkie przypadki hospitalizowane. Zapadalność wyniosła 10,5/100 tys.

W 2024 r. zarejestrowano 1 przypadek wirusowego zapalenia opon mózgowych (zapadalność 2,1/100 tys.) zakwalifikowany według kodu ICD 10 jako przypadek ZOM inne i nieokreślone.

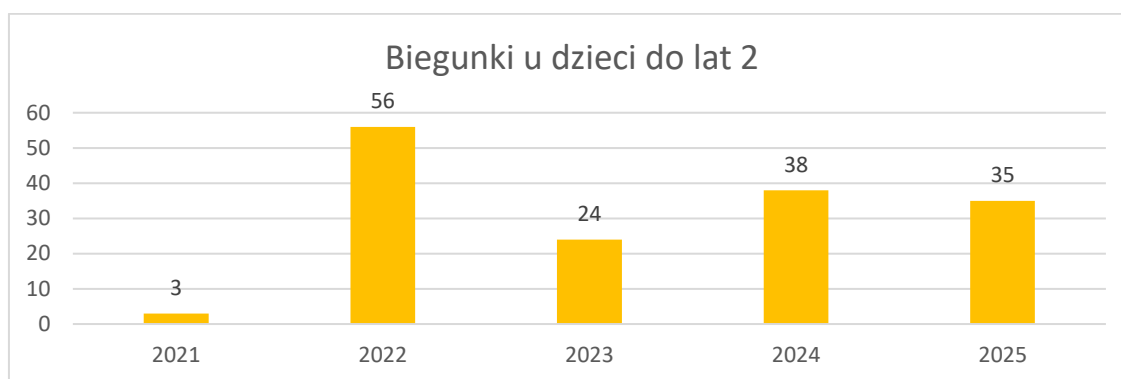

Wykres 5. Zapalenie opon mózgowych i/lub mózgu w powiecie opatowskim w latach 2021-2025.

1.1.12 Biegunki u dzieci do lat 2 (A04, A08, A09)

W 2025 r. zarejestrowano 35 przypadków biegunek dzieci do lat 2, w tym: 1 przypadek bakteryjnego zakażenia jelitowego, 25 wywołanych przez wirusy (4 przez rotawirusy, 14 norowirusy, 6 adenowirusy, 1 nieokreślone) oraz 9 przypadków biegunki i zapalenia żołądkowo-jelitowego BNO.

W 2024 r. zarejestrowano 38 przypadków biegunek dzieci do lat 2, w tym: 4 przypadki bakteryjnych zakażeń jelitowych, 24 wywołanych przez wirusy oraz 10 przypadków biegunek BNO.

Wykres 6. Biegunki u dzieci do lat 2 w powiecie opatowskim w latach 2021-2025.

1.1.13 Salmonelozy - zatrucia pokarmowe

W 2025 r. zarejestrowano 10 przypadków salmonelozy, zapadalność wyniosła 21,1/100 tys. (9 S.Enteritidis, 1 grupy D). Głównie zachorowania dot. mieszkańców wsi (9 osób).

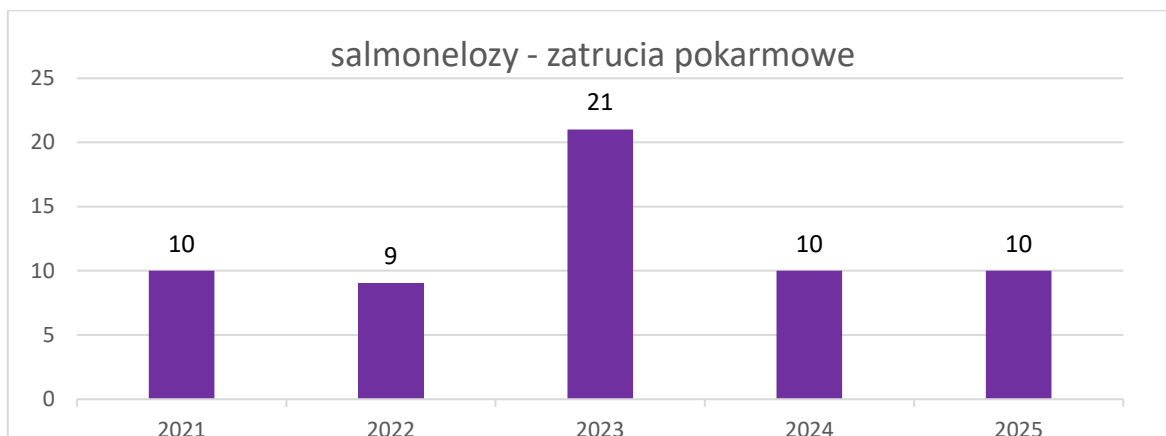
W 2024 r. również zarejestrowano 10 przypadków salmonelozy, zapadalność wyniosła 20,7/100 tys. (5 Enteritidis, 2 Derby, 2 Typhimurium, 1 grupy D).

Zarówno w roku 2024, jak i w 2025 wśród 10 zachorowań 4 przypadki dot. dzieci i młodzieży do 19 r.ż., pozostałe dot. osób powyżej 60 roku życia. Ze względu na miejsce zachorowania przeważają mieszkańcy wsi (w 2025 r. – 9 osób, w 2024 r.-7 osób).

Z przeprowadzonych dochodzeń epidemiologicznych wynika, że zakażeniom sprzyja nieodpowiednia obróbka termiczna żywności, brak dbałości o higienę przygotowywania potraw, niewłaściwe warunki przechowywania żywności, w tym nieprzestrzeganie warunków chłodzenia.

Tabela 1. Salmonelozy - rozkład zachorowań w powiecie opatowskim w latach 2024-2025.

	2024				2025			
	miasto		wieś		miasto		wieś	
Grupy wiekowe	M	K	M	K	M	K	M	K
0-4			1					
5-9		1		1			1	1
10-19			1				2	
20-59								
60+	1	1	2	2	1		3	2
Razem	3		7		1		9	
	10				10			

Wykres 7. Zachorowania na salmonelozę w powiecie opatowskim w latach 2021-2025.

1.1.14 Ogniska chorób przenoszonych drogą pokarmową

Choroby przenoszone drogą pokarmową to grupa jednostek chorobowych wywołanych różnymi czynnikami, a ich wspólną cechą jest droga zakażenia.

W 2025 r. zarejestrowano 2 zbiorowe zatrucia pokarmowe: były to ogniska rodzinne (po 2 chorych dzieci, hospitalizowanych), 1 o etiologii norowirusowej, a drugie wywołane zakażeniem pałeczkami Salmonella.

W 2024 r. zarejestrowano 1 zbiorowe zatrucie pokarmowe o etiologii rotawirusowej. Było to ognisko rodzinne (chorych 2 dzieci, hospitalizowane).

1.1.15 AIDS - Zespół nabytego upośledzenia odporności/ nowo wykryte zakażenie HIV

W 2025 r. na terenie powiatu opatowskiego nie zarejestrowano zachorowania na AIDS. Zarejestrowano 1 nowe zakażenie wirusem HIV u 46-letniej kobiety ukraińskiego pochodzenia.

W 2024 r. zarejestrowano 1 przypadek zachorowania na AIDS, dotyczył mężczyzny, u którego wykryto zakażenie HIV w 2023 r. Ponadto w 2024 r. odnotowano 1 nowe zakażenie wirusem HIV u mężczyzny, u którego rozpoznano jednocześnie zachorowanie na kiłę.

1.1.16 Kiła

W 2025 roku, podobnie jak w roku ubiegłym zarejestrowano na terenie powiatu opatowskiego 1 przypadek zachorowania na kiłę (kiła nieokreślona) - zapadalność 2,1/100 tys. Zachorowanie dotyczyło 30-letniego mężczyzny ze wsi. Zachorowanie zarejestrowane w 2024 r. dotyczyło 24-letniego mężczyzny ze wsi (kiła wczesna utajona), u którego rozpoznano jednocześnie zakażenie HIV.

1.1.17 Choroba wywołana przez *Streptococcus pneumoniae*, inwazyjna

W 2025 r. zarejestrowano 5 przypadków zachorowań (zapadalność wyniosła 10,5/100 tys.), w tym: 5 posocznic i 1 zapalenie opon mózgowych. Zachorowania dot. 3 mężczyzn i 2 kobiet. 3 zachorowania dot. środowisk wiejskich, 2 zarejestrowano w mieście. Biorąc pod uwagę sezonowy rozkład zachorowań, to przypadki zarejestrowano w miesiącach styczeń-marzec i październik roku sprawozdawczego.

W 2024 r. na terenie powiatu opatowskiego zarejestrowano 9 przypadków (postać choroby: 4 posocznice i 6 zapaleń płuc), zapadalność wyniosła 18,6/100 tys. mieszkańców.

1.1.18 Ostre porażenia wiotkie (OPW) u dzieci w wieku 0 - 14 lat

W 2025 r. zarejestrowano 1 przypadek 14-letniego chłopca ze wsi z objawami ostrego porażenia wiotkiego. Zapadalność wyniosła 2,1/100 tys. mieszkańców.

W 2024 r. nie zarejestrowano OPW na terenie naszego powiatu.

Polska jest uznana za kraj wolny od polio, ale prowadzony jest ciągły nadzór nad przypadkami porażen wiotkich oraz badania ścieków komunalnych pod kątem występowania wirusów poliomyelitis.

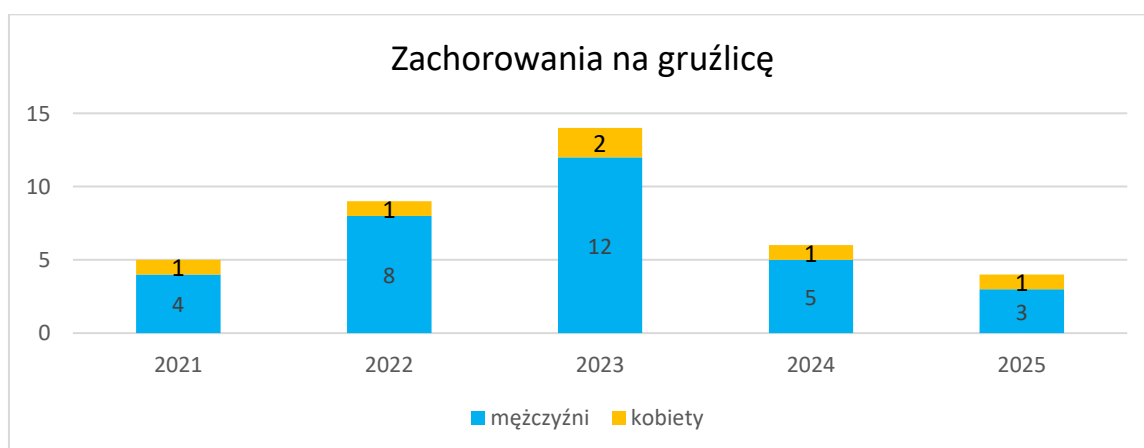
W Polsce zgodnie z Programem Szczepień Ochronnych szczepienia przeciw polio są obowiązkowe.

1.1.19 Gruźlica

W 2025 r. podobnie jak w latach ubiegłych, nie zarejestrowano przypadków gruźlicy wśród dzieci i młodzieży do 19 r. ż.

W 2025 r. zarejestrowano 4 przypadki gruźlicy płuc. Zachorowania dotyczyły 3 mężczyzn ze wsi i 1 kobiety z miasta. Zapadalność 8,4/100 tys.

W 2024 r. zarejestrowano 6 przypadków gruźlicy, w tym 5 gruźlicy płuc, 1 gruźlica kręgosłupa. Zachorowania dotyczyły głównie mężczyzn (5 na 6 zachorowań). Zapadalność 12,4/100 tys. mieszkańców.

Wykres 8. Gruźlica wszystkich postaci w powiecie opatowskim latach 2021-2025.

1.1.20 Grypa

W 2025 r. na podstawie danych z MZ 56, na terenie powiatu opatowskiego nie zarejestrowano przypadków grypy potwierdzonej badaniami laboratoryjnymi innymi niż szybki test antygenowy. Natomiast grypy potwierdzonej wynikiem szybkiego testu antygenowego zarejestrowano łącznie 598 przypadków, w tym 48 osób hospitalizowanych.

W 2024 r. na podstawie danych z MZ 56 zarejestrowano 1 przypadek grypy potwierdzonej badaniem molekularnym (test RT-PCR) u hospitalizowanej pacjentki oraz 347 przypadków grypy potwierdzonej szybkimi testami antygenowymi (rejestracja zgodnie z wytycznymi GIS od marca 2024 r.). Łącznie hospitalizowanych z powodu grypy było 29 osób.

WHO i Minister Zdrowia zalecają szczepienia przeciwko grypie sezonowej osobom z grup ryzyka w związku z przesłankami klinicznymi, a w związku z przesłankami epidemiologicznymi, wszystkim osobom powyżej 6 miesiąca życia.

1.1.21 Przypadki pokąsania osób przez zwierzęta podejrzane o wściekliznę, po których podjęto szczepienia przeciw wściekliznie

W 2025 r. zarejestrowano 16 przypadków pokąsań przez nieznane zwierzę, po których podjęto szczepienia p/wściekliznę, w tym: 11 przez nieznanego psa i 1 przez nieznanego kota, 3 przypadki pokąsania przez szczura i 1 przez łąsicę. Zapadalność wyniosła 33,7/100 tys. mieszkańców. Wszystkie osoby przyjęły pełne szczepienie p/ko wściekliznie.

W 2024 r. zarejestrowano 15 przypadków pokąsań przez nieznane zwierzę, po których podjęto szczepienia p/wściekliznę, w tym: 8 przez nieznanego psa, 5 przez nieznanego kota, 1 przypadek pokąsania przez łąsicę i 1 przez mysz. W 2024 r. zapadalność wyniosła 30,8/100 tys. mieszkańców.

Tabela 2. Zachorowania i zapadalność na wybrane choroby zakaźne w powiecie opatowskim w latach 2024 – 2025

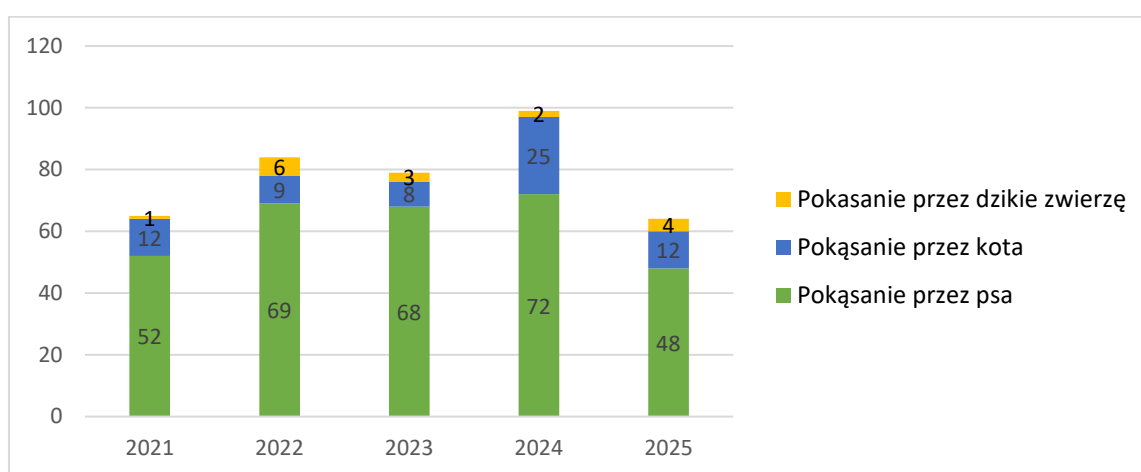
Jednostka chorobowa		Liczba zachorowań		Zapadalność (na 100 000 mieszkańców)	
		2025	2024	2025	2024
Salmonelozy- zatrucia pokarmowe		10	10	21,1	20,7
Inne bakteryjne zakażenia jelitowe określone – ogółem (A04.0-A04.9),/ w tym wywołane przez Clostridium difficile		16/13	15/8	33,7	31,0
Wirusowe zakażenia jelitowe - ogółem (A08.0-4),		46	50	96,8	103,3
Biegunka i zapalenie żołądkowo-jelitowe o prawdopodobnie zakaźnym pochodzeniu - ogółem		79	120	166,3	248,0
Mikobakteriozy – inne i BNO		0	1	-	2,1
Giardioza		1	0	2,1	-
AIDS/HIV		0/1	1/1	-	2,1
Kiła		1	1	2,1	2,1
Chlamydie		0	2	-	4,1
Różyczka – ogółem		0	1	-	2,1
Legionelloza		0	1	-	2,1
Borelioza z Lyme		34	14	71,6	28,9
Krztusiec		3	14	6,3	28,9
Choroba wywołana przez Streptococcus pyogenes inwazyjna - róża		7	6	14,7	12,4
Choroba wywołana przez Streptococcus pneumoniae inwazyjna		5	9	10,5	18,6
Choroba wywołana przez Haemophilus influenzae inwazyjna		1	0	2,1	-
Listerioza		1	0	2,1	-
Grypa potwierdzona wynikiem szybkiego testu antygenowego		598	347	1258,9	716,9
Zakażenia wirusem RSV		56	22		45,5
Wirusowe zapalenie wątroby	A	1	0	2,1	-
	B przewlekłe	2	3	4,2	6,2
	C przewlekłe	1	1	2,1	2,1
Covid-19		289	515	608.4	1064,0
Ostre porażenia wiotkie		1	0	2,1	-

1.2 Współpraca z Powiatowym Inspektorem Weterynarii

W ramach monitoringu chorób odzwierzęcych PSSE w Opatowie współpracuje z Powiatowym Lekarzem Weterynarii. W przypadku zachorowań co najmniej 2 osób, gdzie zachodzi podejrzenie, że źródłem zachorowania lub zakażenia pokarmowego są zwierzęta lub środki spożywcze pochodzenia zwierzęcego Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny (PPIS) w Opatowie zgłasza ten fakt Powiatowemu Lekarzowi Weterynarii oraz w razie potrzeby współpracuje z nim w celu zwalczania tych zachorowań lub zakażeń. Również w przypadku pokąsań przez zwierzęta na terenie powiatu opatowskiego PPIS w Opatowie ściśle współpracuje z Inspekcją Weterynaryjną przekazując poszczególne sprawy dotyczące pokąsań do dalszego prowadzenia.

W 2025 r. przekazano 60 przypadków pokąsań, w tym: 48 przez psy, 12 – przez koty.

W 2024 r. przekazano 99 przypadków pokąsań, w tym: 72 pokąsania przez psy, 25 przez koty i 2 dzikie zwierzęta (szczur i mysz).

Wykres 9. Przypadki pokąsania przez zwierzęta w latach 2021-2025.

1.3 Realizacja programu szczepień ochronnych

Na terenie powiatu opatowskiego w 2025 r. szczepieniom w ramach realizacji Programu Szczepień Ochronnych (PSO) podlegała populacja 6985 dzieci i młodzieży do lat 19 (w 2024 r. - 6758). Ogółem na potrzeby realizacji PSO wydano z magazynu PSSE w Opatowie 6884 preparatów szczepionkowych. Szczepienia wykonywane są w gabinetach diagnostyczno-zabiegowych, w podmiotach leczniczych nadzorowanych przez PPIS w Opatowie.

Łącznie w 2025 roku, w zakresie szczepień ochronnych przeprowadzono 30 kontroli sanitarnych we wszystkich 15 nadzorowanych podmiotach (14 ośrodkach zdrowia i 1 szpitalu):

- 4 kontrole dotyczyły realizacji PSO i warunków przechowywania szczepionek służących do realizacji szczepień ochronnych. Nie stwierdzono nieprawidłowości,
- 26 kontroli tematycznych ponadplanowych przeprowadzono na polecenie Głównego Inspektora Sanitarnego, w tym: w II kwartale 2025 r. w zakresie oceny realizacji obowiązkowych szczepień ochronnych u osób, które nie ukończyły 19 roku życia (z wyłączeniem rocznika 2025) oraz w IV kwartale 2025 r. w zakresie weryfikacji danych dotyczących braku realizacji obowiązkowych szczepień ochronnych u ww. osób. W wyniku przeprowadzonych w drugim etapie kontroli wydano zalecenia dot. ustalenia stanu zaszczepienia dzieci i uzupełnienia zgłoszeń niewykonania obowiązkowych szczepień ochronnych.

Tabela 3. Wykonawstwo szczepień w rocznikach podlegających szczepieniom zgodnie z Programem Szczepień Ochronnych w powiecie opatowskim w latach 2024-2025.

Szczepienie	Rocznik	Rodzaj szczepienia	Wykonawstwo w 2025 r.	Wykonawstwo w 2024 r.
BCG - szczepionka przeciwgruźlicza	2024	szczepienie noworodkowe	99,0 %	99,1%
szczepionka p/wzw B dla dzieci	2024	szczepienie pierwotne + uzupełniające	90,0%	87,3%
	2023	szczepienie pierwotne + uzupełniające	99,5%	97,4%
szczepionka p/Haemophilus Influenzae typu B	2024	szczepienie pierwotne	51,9%	55,5%
	2023	szczepienie pierwotne + uzupełniające	98,2%	99,1%
DTP – szczepionka błonniczo-tężcowo-krztuścowa	2024	szczepienie pierwotne	51,9%	55,5%
	2023	szczepienie pierwotne + uzupełniające	98,2%	99,1%
szczepionka p/odrze, śwince, różyczce	2023	szczepienie pierwotne	84,7%	84,2%
	2022	szczepienie pierwotne + uzupełniające	98,8%	96,1%
szczepionka p/poliomyelitis	2024	szczepienie pierwotne	51,9%	55,5%
	2023	szczepienie pierwotne + uzupełniające	98,2%	99,1%
szczepionka p/Streptococcus Pneumoniae	2024	szczepienie pierwotne	59,9%	62,1%
DtaP- – szczepionka błonniczo-tężcowo-krztuścowa + szczepionka p/poliomyelitis	2019	szczepienie przypominające	78,2%	78,3%
szczepionka p/odrze, śwince, różyczce (6 rok życia)	2019	szczepienie przypominające	78,8%	77,5%
Td – szczepionka p/błonicy, tężcowi (14 rok życia)	2011	szczepienie II przypominające	89,1%	88,2%
Td – szczepionka p/błonicy, tężcowi (19 rok życia)	2006	szczepienie III przypominające	76,0%	77,4%

W 2025 r. zarejestrowano 1 przypadek niepożądanego odczynu poszczepiennego.

NOP o łagodnym przebiegu wystąpił u dziecka po szczepieniu podczas jednej wizyty szczepionkami przeciw: błonicy, tężcowi, krztuścowi, pneumokokom, poliomyelitis, rotawirusom i chorobom wywoływanych przez bakterie *Haemophilus influenzae* typu b. Dziecko w tydzień po rozpoznaniu odczynu poszczepiennego w pełni powróciło do zdrowia.

W latach 2022-2024 na terenie naszego powiatu nie zarejestrowano niepożądanych odczynów poszczepiennych.

W 2025 r. na terenie powiatu obserwowano wzrost liczby rodziców/opiekunów prawnych, którzy nie poddają dzieci obowiązkowym szczepieniom ochronnym, mimo braku przeciwwskazań lekarskich. Według danych na 31.12.2025 r., w powiecie opatowskim zarejestrowano 70 dzieci w wieku 0-19 lat, u których nie zrealizowano obowiązku szczepień ochronnych zgodnie ze wskazaniem lekarza, dla porównania w 2024 r. zarejestrowano 9 dzieci.

Jest to niepokojąca sytuacja, która może niekorzystnie wpłynąć na sytuację epidemiologiczną i być powodem wzrostu zachorowań na niektóre choroby zakaźne objęte Programem Szczepień Ochronnych.

Należy pamiętać, że przed zakażeniami i powrotem epidemii groźnych chorób chronią nas powszechne szczepienia. Są one gwarantem odporności populacyjnej, a warunkiem jej osiągnięcia jest wysoki odsetek zaszczepionych osób (co najmniej ok. 95%). Niewykonanie obowiązkowych szczepień to zagrożenie nie tylko dla dzieci, których rodzice odmawiają szczepień. To także ogromne niebezpieczeństwo dla osób, które nie mogą być zaszczepione ze względów zdrowotnych.

1.4 Podsumowanie

W roku 2025 na terenie powiatu opatowskiego sytuację epidemiologiczną w zakresie chorób zakaźnych można określić jako stabilną.

Nie obserwowano epidemicznego występowania chorób zakaźnych, nie rejestrowano przypadków chorób wymagających uruchamiania systemu wczesnego ostrzegania, takich jak: cholera, dżuma, ospa prawdziwa. Lekarze zgłaszają zachorowania/zakażenia na odpowiednich drukach bądź w systemach informatycznych w większości w odpowiednim terminie, w związku z tym pracownicy PSSE w Opatowie bez zbędnej zwłoki mogą przeprowadzić dochodzenie epidemiologiczne. Jest to niezbędne do ustalenia źródła zakażenia i przecięcia dróg szerzenia się danej choroby zakaźnej.

W 2026 roku pracownicy Sekcji Nadzoru Przeciwepidemicznego kontynuować będą działania w zakresie: monitorowania sytuacji epidemiologicznej w powiecie opatowskim, realizacji zadań wynikających z aktualnej sytuacji epidemiologicznej związanej z zapobieganiem i zwalczaniem chorób zakaźnych oraz nadzoru nad realizacją obowiązkowych szczepień ochronnych.

2 JAKOŚĆ WODY DO SPOŻYCIA I CIEPŁEJ WODY UŻYTKOWEJ

2.1 Wymagania, jakim powinna odpowiadać jakość wody

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Opatowie prowadzi nadzór nad jakością wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi na podstawie ustawy z dnia 14 marca 1985 r. o Państwowej Inspekcji Sanitarnej (Dz. U. z 2024 r. poz. 416) i ustawy z dnia 7 czerwca 2001 r. o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków (Dz.U. z 2024 r. poz. 757). Wymagania, jakim powinna odpowiadać jakość wody, sposób oceny jej przydatności do spożycia przez ludzi oraz sprawowania nadzoru sanitarnego nad jakością wody określa rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 7 grudnia 2017 r. w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi (Dz. U. z 2017 r. poz. 2294).

Woda w urządzeniach zbiorowego zaopatrzenia w wodę ludności w powiecie opatowskim pochodzi wyłącznie z ujęć podziemnych. W 2025 roku nadzorem sanitarnym objęte były 23 ewidencjonowane urządzenia wodociągowe oraz 1 urządzenie poza ewidencją, w trakcie likwidacji.

W związku z wydaną w roku 2021 decyzją PPIS w Opatowie ze względu na podwyższoną zawartość żelaza, twardości, manganu i mętności zarządca jednego z urządzeń wodociągowych zapewnia odbiorcom wody dostęp do wody odpowiadającej wymogom sanitarnym oraz prowadzi systematyczne płukanie sieci, prowadzone są także badania jakości wody w ramach kontroli wewnętrznej. Zarządca prowadzi dostawy wody konfekcjonowanej, przeznaczonej do spożycia, natomiast woda w sieci może być wykorzystywana do celów porządkowych, prania, splukiwania toalet itp.

Tabela 4. Zestawienie kontroli sanitarnych, decyzji administracyjnych dotyczących urządzeń wodociągowych i jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi w 2025 r.

Urządzenia wg wielkości produkcji	Ilość urządzeń w ewidencji w 2025 r.	Ilość urządzeń zaplanowanych do kontroli	Ilość przeprowadzonych kontroli urządzeń	Ilość zaplanowanych do pobrania próbek wody do spożycia przez ludzi	Ilość pobranych próbek wody do spożycia przez ludzi	Wydane decyzje administracyjne		Szacunkowa liczba odbiorców zaopatrywanych w wodę
						Ze wzgl. na stan techniczny	Ze wzgl. na jakość wody, w tym: oceny jakości wody i decyzje z art. 155 KPA	
<100 m ³ /dobę	10	10	10	24 w tym 4 x monit. param. gr. B	25	0	2	3,592
101 -1000 m ³ /dobę	12	12	12	55 w tym 7 x monit. param. gr. B	57	1	4	34,948
1001 - 10000 m ³ /dobę	1	1	2	5 w tym 1 x monit. param. gr. B	5	0	0	8,950
Łącznie	23	23	24	84	87	1	6	47,490
poza ewidencją	1	0	0	0	0	0	0	10
Łącznie liczba mieszkańców								47,500

Prowadzony systematycznie monitoring jakości wody, analiza całorocznych sprawozdań z prowadzonych badań, zarówno w ramach nadzoru sanitarnego, jak i kontroli wewnętrznej przedsiębiorstw wodociągowo-kanalizacyjnych i przeprowadzona analiza ryzyka zdrowotnego pozwoliły na dokonanie rocznej oceny jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi mieszkających na terenie powiatu opatowskiego. W 2025 roku tylko raz stwierdzono przekroczenie parametru mikrobiologicznego (bakterie grupy coli) w jednym z większych wodociągów powiatu opatowskiego. Zarządca wodociągu w trybie natychmiastowym przystąpił do działań naprawczych oraz poinformował o pogorszeniu jakości wody, udostępniając odbiorcom wody treść komunikatu wydanego przez PPIS w Opatowie. Poprawa jakości wody nastąpiła w krótkim czasie po intensywnym chlorowaniu wody i płukaniu sieci. Kolejne pobierane próbki po wykonanym płukaniu i dezynfekcji potwierdziły jej czystość mikrobiologiczną. Jakość mikrobiologiczna wody ze wszystkich nadzorowanych urządzeń zbiorowego zaopatrzenia w wodę oceniono w skali roku jako zgodną z wymaganiami obowiązującego rozporządzenia Ministra Zdrowia.

W roku 2025 stwierdzono przekroczenia parametrów chemicznych (przekroczenie wartości parametrycznej azotanów w ilości $> 50 \text{ mg NO}_3/\text{dm}^3$) w dwóch wodociągach na terenie powiatu opatowskiego. Każdorazowo PPIS w Opatowie wydawał decyzję o warunkowej przydatności wody do spożycia przez ludzi oraz komunikaty dla mieszkańców.

Podjęte niezwłoczne czynności i działania naprawcze przez zarządcę wodociągów przyczyniły się do poprawy jakości parametrów chemicznych wody i uzyskanie wartości parametrycznej azotanów zgodnej z obowiązującymi przepisami w tym zakresie.

W jednym z wodociągów stwierdzono przekroczenie wartości parametrycznej żelaza w wodzie przeznaczonej do spożycia przez ludzi. Zarządca wodociągu podjął natychmiastowe działania naprawcze, niezbędne do zapewnienia mieszkańcom wody o odpowiedniej jakości zdrowotnej.

Działania podjęte przez zarządcę wodociągu doprowadziły do uzyskania wartości parametrycznej żelaza na poziomie $< 200 \text{ }\mu\text{g/l}$, a tym samym uzyskane wyniki badań potwierdziły spełnianie wymagań obowiązującego rozporządzenia Ministra Zdrowia w tym zakresie.

W wodzie do spożycia przez ludzi pochodzącej z dwóch dużych wodociągów w powiecie opatowskim w ramach prowadzonego nadzoru sanitarnego oraz kontroli wewnętrznej pełnionej przez zarządców wodociągów kilkakrotnie stwierdzono przekroczenie wartości parametrycznej twardości ogólnej $> 500 \text{ mg/l}$. Każdorazowo po stwierdzeniu przekroczenia wartości parametrycznej twardości ogólnej pobierane były kontrolne próbki wody, które nie wykazywały przekroczenia ww. parametru.

2.2 Charakterystyka poszczególnych grup urządzeń zaopatrzenia ludności w wodę

2.2.1 Wodociągi o produkcji wody $< 100 \text{ m}^3/\text{dobę}$

Przeprowadzono kontrole sanitarne wszystkich nadzorowanych urządzeń wodociągowych w 2025 roku. Nie zakwestionowano stanu sanitarno-technicznego urządzeń.

Ze względu na jakość wody wydano w 2025 r. na urządzenia o tej wielkości produkcji 2 decyzje, w tym 1 decyzję stwierdzającą warunkową przydatności wody do spożycia przez ludzi w związku ze stwierdzonym przekroczeniem wartości parametrycznej azotanów w ilości $> 50 \text{ mg NO}_3/\text{dm}^3$

oraz 1 decyzję stwierdzającą przydatność wody do spożycia przez ludzi wydaną po uzyskaniu poprawy jakości wartości parametru chemicznego wody.

2.2.2 Wodociągi o produkcji wody 101- 1000 m³/dobę

Przeprowadzono kontrole sanitarne wszystkich 12 nadzorowanych urządzeń wodociągowych w 2025 roku. Wydano 1 decyzję dotyczącą nieprawidłowości natury technicznej jednego z wodociągów w tej grupie obiektów. Przeprowadzono dodatkowo 1 kontrolę ponadplanową sanitarną sprawdzającą wykonanie nakazów decyzji ze względu na prowadzone postępowanie administracyjne dotyczące stanu technicznego i wydane zalecenia pokontrolne.

Ze względu na jakość wody wydano w 2025 r. na urządzenia o tej wielkości produkcji 4 decyzje, w tym 1 decyzję stwierdzającą brak przydatności wody do spożycia przez ludzi w związku z przekroczeniem parametru mikrobiologicznego, 1 decyzję stwierdzającą warunkową przydatność wody do spożycia przez ludzi w związku ze stwierdzonym przekroczeniem wartości parametrycznej azotanów w ilości > 50 mg NO₃/dm³ oraz 2 decyzje stwierdzające przydatność wody do spożycia przez ludzi wydane po uzyskaniu poprawy jakości wody do spożycia, po przeprowadzonych czynnościach naprawczych.

Jakość wody ze wszystkich nadzorowanych urządzeń o tej wielkości produkcji oceniono w skali roku pozytywnie.

2.2.3 Wodociągi o produkcji wody 1001-10000 m³/dobę

W 2025 roku w tej grupie znajdowało się 1 urządzenie w ewidencji – przeprowadzono 1 kontrolę sanitarną urządzenia wodociągowego. Skontrolowany wodociąg z tej grupy w 2025 r. wykazał uchybienia natury technicznej. Nieprawidłowości zawarte w protokole kontroli zostały usunięte przed wydaniem decyzji administracyjnej. Przeprowadzono dodatkowo 1 kontrolę ponadplanową sanitarną sprawdzającą usunięcie nieprawidłowości dotyczących stanu sanitarno- technicznego.

W rocznej ocenie jakość wody z nadzorowanego wodociągu o tej wielkości produkcji była właściwa – woda była przydatna do spożycia przez ludzi.

W 2025 r. nie nadzorowano wodociągów produkujących wodę w ilości powyżej 10000 m³/dobę. Urządzenia takie nie funkcjonują w powiecie opatowskim.

Coraz większą rolę w monitorowaniu jakości wody w urządzeniach zbiorowego zaopatrzenia w wodę odgrywają badania kontroli wewnętrznej prowadzone przez dostawców wody. Zarządcy realizują zatwierdzone przez PPIS w Opatowie harmonogramy kontroli wewnętrznej z częstotliwością i w zakresie określonym w Rozporządzeniu Ministra Zdrowia w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi. Zarządcy wodociągów nie przedkładali PPIS w Opatowie do zatwierdzenia, zgodnie z § 2 i § 12 tego rozporządzenia ocen ryzyka dla systemu zaopatrzenia w wodę i ujęcia wody, dzięki którym mogliby się ubiegać o zmianę zakresu obowiązujących badań i ich częstotliwości.

2.2.4 Inne podmioty zaopatrujące w wodę

Do tej grupy kwalifikowane są według zapisów obowiązującego rozporządzenia Ministra Zdrowia w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi „wody pochodzące z indywidualnych ujęć wody zaopatrujących mniej niż 50 osób lub dostarczających mniej niż średnio 10 m³ wody na dobę, jeżeli woda jest dostarczana w ramach działalności gospodarczej lub do budynków użyteczności publicznej, do budynków zamieszkania zbiorowego lub do podmiotów

działających na rynku spożywczym, wykorzystujących wodę.” W ewidencji PPIS w Opatowie w roku 2025 nie było urządzeń spełniających te kryteria.

2.2.5 Ujęcia powierzchniowe

W powiecie opatowskim nie funkcjonują urządzenia wodociągowe oparte na ujęciach powierzchniowych.

2.2.6 Przyznane odstępstwa dla wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi

W 2025 r. nie przyznawano zgody na odstępstwo dla wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi na podstawie § 28 ust. 1 rozporządzenia Ministra Zdrowia w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi, nie spełniającej wymagań określonych w załączniku nr 1 cz. B ww. rozporządzenia.

2.3 *Badania ciepłej wody w szpitalach i w budynkach zamieszkania zbiorowego na obecność pałeczek Legionella sp.*

2.3.1 Badania ciepłej wody użytkowej w podmiotach leczniczych wykonujących stacjonarne i całodobowe świadczenia zdrowotne

Badania zaplanowano i przeprowadzono zgodnie z wymogami rozporządzenia Ministra Zdrowia w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi dwukrotnie w ciągu roku tj. w czerwcu i październiku 2025 r. w jednym z podmiotów leczniczych na terenie powiatu opatowskiego. W żadnej z czterech pobranych próbek wody nie stwierdzono ponadnormatywnej obecności pałeczek Legionella sp. Ponadto pobrano 4 próbki wody w obiektach typu: zakład opiekuńczo-leczniczy oraz hospicjum. Prowadzono 1 postępowanie administracyjne w związku ze stwierdzoną ponadnormatywną obecnością pałeczek Legionella sp. w pobranej próbce wody w ilości wymagającej podjęcia czynności naprawczych. Wydana decyzja nakazywała podjąć działania zmierzające do redukcji liczby bakterii Legionella sp. Prowadzone postępowanie administracyjne zakończono uzyskując poprawę jakości wody ciepłej użytkowej w obiekcie.

2.3.2 Badania ciepłej wody użytkowej w budynkach zamieszkania zbiorowego, budynkach użyteczności publicznej/noclegowych

W 2025 r. skontrolowano jakość wody ciepłej użytkowej w 4 tego rodzaju obiektach tj. w 1 domu pomocy społecznej, 1 placówce opiekuńczo-wychowawczej, 1 placówce zapewniającej całodobową opiekę oraz w 1 bursie. Pobrano w tych obiektach 4 próbki wody ciepłej użytkowej. Nie stwierdzono przekroczeń obecności pałeczek Legionella sp. w pobranych próbkach wody, nie prowadzono postępowań administracyjnych. Wszystkie próbki wody odpowiadały wymogom sanitarnym określonym w cytowanym rozporządzeniu Ministra Zdrowia.

2.4 Podsumowanie

W 2025 r. nie zmieniła się infrastruktura urządzeń zbiorowego zaopatrzenia w wodę w powiecie opatowskim. Nie prowadzone były inne inwestycje związane z modernizacją ujęć w strefie ochronnej czy urządzeń w strefach zaopatrzenia. Ujęcia poddawane były jedynie koniecznym konserwacjom i remontom. Awarie sieci wodociągowych usuwane są szybko i coraz sprawniej, tak by odbiorcy w jak najmniejszym stopniu odczuwali trudności związane z czasowym brakiem wody w sieci. Na terenie powiatu nie uruchomiono w 2025 r. żadnego nowego ujęcia wody.

Dobra współpraca z administratorami urządzeń i zaangażowanie obu stron pozwoliły zrealizować zadania zarówno zaplanowane, jak i te nieoczekiwane, np. w sytuacji zanieczyszczenia wody, na tyle skutecznie, by nie narażać mieszkańców powiatu na zwiększone ryzyko zdrowotne lub jak najskuteczniej je minimalizować.

3 ZAPOBIEGAWCZY NADZÓR SANITARNY

Przedmiotem działalności zapobiegawczego nadzoru sanitarnego były zadania o charakterze profilaktycznym na różnych etapach procesu inwestycyjnego, zmierzające do szeroko pojętej ochrony zdrowia ludzi. Zadania te polegają na przestrzeganiu wymagań higienicznych i zdrowotnych w procesie planowania i zagospodarowania przestrzennego lokalizacji inwestycji oraz jej realizacji do zakończenia i odbioru.

Zgodnie z art. 3 ustawy z dnia 14 marca 1985 r. o Państwowej Inspekcji Sanitarnej do zakresu działania Państwowej Inspekcji Sanitarnej w dziedzinie zapobiegawczego nadzoru sanitarnego należy w szczególności:

- 1) opiniowanie projektów planów zagospodarowania przestrzennego województwa, miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy;
 - 1a) uzgadnianie warunków zabudowy i zagospodarowania terenu pod względem wymagań higienicznych i zdrowotnych;
- 2) uzgadnianie dokumentacji projektowej pod względem wymagań higienicznych i zdrowotnych dotyczących:
 - a. budowy oraz zmiany sposobu użytkowania obiektów budowlanych, statków morskich, żeglugi śródlądowej i powietrznych,
 - b. nowych materiałów i procesów technologicznych przed ich zastosowaniem w produkcji lub budownictwie;
- 3) uczestniczenie w dopuszczeniu do użytku obiektów budowlanych, statków morskich, żeglugi śródlądowej i powietrznych oraz środków komunikacji lądowej;
- 4) inicjowanie przedsięwzięć oraz prac badawczych w dziedzinie zapobiegania negatywnym wpływom czynników i zjawisk fizycznych, chemicznych i biologicznych na zdrowie ludzi.

W przedmiotowym zakresie w roku 2025 r. wydano 66 opinii sanitarnych, w tym 65 opiniom nadano charakter pozytywny oraz 1 opinii nadano charakter negatywny. W 2025 r. wydano 30 postanowień dotyczących uzgodnienia warunków zabudowy lub lokalizacji inwestycji celu publicznego. W roku 2025 wydano 15 opinii sanitarnych co do potrzeby przeprowadzenia oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko, a w przypadku stwierdzenia takiej potrzeby co do zakresu raportu o oddziaływaniu przedsięwzięcia na środowisko. W 2025 roku w ramach strategicznej oceny oddziaływania na środowisko wydano 1 stanowisko, które dotyczyło określenia zakresu i stopnia szczegółowości informacji wymaganych w prognozie oddziaływania na środowisko. W roku 2025 wydano ogółem 14 opinii o uzgodnienie dokumentacji projektowej. Uzgodniono pod względem wymagań higienicznych i zdrowotnych pozytywnie 13 projektów polegających między innymi na budowie odcinków sieci kanalizacji sanitarnej w gminach Sadowie, Ożarów i Baćkowice, budowie odcinków sieci wodociągowej w gminach Ożarów, Opatów, zmianie sposobu użytkowania lokalu mieszkalnego na lokal usługowy – gabinety stomatologiczne, przebudowie i rozbudowie oczyszczalni ścieków w miejscowości Jasice. Uzgodniono pod względem wymagań higienicznych i zdrowotnych negatywnie 1 projekt polegający na przebudowie i zmianie sposobu użytkowania części pomieszczeń parteru segmentu wielofunkcyjnego budynku szkoły z przeznaczeniem na internat.

W 2025 roku przy współudziale w odbiorze przedstawicieli PPIS w Opatowie przekazano do użytkowania 28 obiektów budowlanych, z tego w trybie art. 56 ustawy Prawo budowlane

przekazano 24 obiekty, dla których proces inwestycyjny zakończono wydaniem opinii sanitarnej o braku sprzeciwu na użytkowanie. Łącznie w roku 2025 wyrażono 28 opinii dotyczących możliwości użytkowania obiektów i wszystkie opinie miały charakter pozytywny.

W 2025 roku zajęto również 300 innych stanowisk na pozostałych etapach procesu inwestycyjnego tj.: odpowiedzi w sprawie uzgadniania warunków zabudowy oraz lokalizacji inwestycji celu publicznego, koncepcje projektowe, wnioski i zagadnienia, które należy uwzględnić na etapie opracowywania dokumentacji planistycznych, uzupełnienia dokumentacji, uzyskania innych decyzji, odpowiedzi na zawiadomienia o zakończeniu budowy domów jednorodzinnych i obiektów, dla których nie została przeprowadzona kontrola zgodności wykonania obiektu budowlanego z zatwierdzonym projektem budowlanym itp.

Ponadto w 2025 roku wydano 69 decyzji dotyczących wymierzenia opłaty za wykonywanie czynności w ramach nadzoru zapobiegawczego.

W roku 2025 przeprowadzono ogółem 28 kontroli. Na ogólną liczbę składają się:

- kontrole przeprowadzane w związku ze zgłoszeniem obiektu do użytkowania w trybie art. 56 ustawy Prawo budowlane - 24 kontrole,
- kontrole w aspekcie spełnienia wymagań higienicznych i zdrowotnych w obiektach modernizowanych lub adaptowanych, realizowanych na zgłoszenie lub na wniosek Inwestora itp. - 4 kontrole.

Tabela 5. Formy opinii sanitarnych wydanych przez Państwową Inspekcję Sanitarną w dziedzinie zapobiegawczego nadzoru w 2025 r.

L.p.	Forma opinii sanitarnej	Liczba wydanych opinii
1.	Forma – opinia sanitarna	66
2.	Forma – decyzja rachunkowa	69
3.	Forma – decyzja merytoryczna	0
4.	Forma – postanowienie	30
	Razem: 1 – 4	165

Należy wskazać, że działalność zapobiegawczego nadzoru sanitarnego dotyczyła kontroli pod kątem zapewnienia właściwego stanu sanitarno-zdrowotnego w nowo realizowanych obiektach takich, jak: obiekty żywieniowo-żywnościowe, obiekty użyteczności publicznej, obiekty ochrony zdrowia, obiekty oświaty, zakłady pracy, obiekty typu komunalnego. Oceniając stan sanitarny obiektów na różnych etapach ich realizacji, należy zauważyć, że ich standardy stale wzrastają. Inwestorzy pozyskują fundusze unijne, wzrasta także ich świadomość w zakresie dostosowania obiektów do obowiązujących wymogów.

Tabela 6. Dane liczbowe dotyczące działalności Państwowej Inspekcji Sanitarnej w dziedzinie zapobiegawczego nadzoru sanitarnego w 2025 r.

Zapobiegawczy nadzór sanitarny			
L.p.	Wyszczególnienie	Ogółem	w tym negatywnie
	Liczba zajętych stanowisk ogółem	393	1
1	Uzgodnienie dotyczące odstąpienia od przeprowadzania strategicznej oceny oddziaływania na środowisko (strategiczna ocena oddziaływania na środowisko). Liczba zajętych stanowisk	0	0
2	Uzgodnienie zakresu i stopnia szczegółowości informacji wymaganych w prognozie oddziaływania na środowisko (strategiczna ocena oddziaływania na środowisko). Liczba zajętych stanowisk	6	0
3	Opiniowanie projektu dokumentu wraz z prognozą oddziaływania na środowisko (strategiczna ocena oddziaływania na środowisko). Liczba zajętych stanowisk	1	0
4	Warunki zabudowy i zagospodarowania terenu. Liczba zajętych stanowisk.	30	0
5	Opinia co do potrzeby przeprowadzenia oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko, a w przypadku stwierdzenia takiej potrzeby — co do zakresu raportu o oddziaływaniu przedsięwzięcia na środowisko (ocena oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko). Liczba zajętych stanowisk	15	0
6	Wydanie opinii w sprawie zakresu raportu o oddziaływaniu przedsięwzięcia na środowisko (ocena oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko). Liczba zajętych stanowisk	1	0
7	Wydanie opinii w sprawie uzgodnienia warunków realizacji przedsięwzięcia przed wydaniem decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach (ocena oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko). Liczba zajętych stanowisk	2	0
8	Wydanie opinii przed wydaniem postanowienia przez regionalnego dyrektora ochrony środowiska w sprawie uzgodnienia warunków realizacji przedsięwzięcia w ramach ponownej oceny oddziaływania na środowisko (ocena oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko). Liczba zajętych stanowisk	0	0
9	Uzgadniania dokumentacji projektowej pod względem wymagań higienicznych i zdrowotnych. Liczba zajętych stanowisk	14	1
10	Zastosowanie rozwiązań innych niż określone w obowiązujących przepisach prawnych, w tym w zakresie warunków technicznych. Liczba zajętych stanowisk	0	0
11	Opiniowanie projektów planów remediacji oraz warunków przeprowadzania działań naprawczych w środowisku. Liczba zajętych stanowisk	0	0
12	Dopuszczenia do użytkowania obiektu budowlanego i statku żeglugi śródlądowej do eksploatacji pod względem wymagań sanitarnych. Liczba zajętych stanowisk	24	0
13	Sprzeciw przeciwko uruchomieniu wybudowanego lub przebudowanego zakładu pracy lub innego obiektu budowlanego, w tym wobec dopuszczenia do użytkowania. Liczba zajętych stanowisk	0	0
14	Liczba zajętych stanowisk dotyczących innych spraw	300	0
Liczba kontroli (wizytacji)			
Ogółem		28	0
w tym obiektów w trakcie budowy		0	0
Liczba przyjętych spraw i wniesionych skarg			
Liczba spraw przejętych od państwowych powiatowych inspektorów sanitarnych przez państwowych wojewódzkich inspektorów sanitarnych		0	0
Liczba skarg wniesionych do WSA		0	0

4 STAN SANITARNY OBIEKTÓW UŻYTECZNOŚCI PUBLICZNEJ i KĄPIELISK

Sekcja Nadzoru Higieny Środowiska w powiecie opatowskim na 240 obiektów użyteczności publicznej znajdujących się w ewidencji skontrolowała 85, przeprowadzając 88 kontroli sanitarnych. Powyższa liczba kontroli nie obejmuje urzędzeń wodnych oraz podmiotów leczniczych.

Obiekty użyteczności publicznej stanowią bardzo zróżnicowaną grupę pod względem ich przeznaczenia, jak i wymagań sanitarnych.

4.1 Stan sanitarny wybranych obiektów i urzędzeń

4.1.1 Pływalnie i parki wodne

W ewidencji PPIS w Opatowie znajdują się 2 pływalnie kryte całoroczne oraz 2 pływalnie odkryte sezonowe. Skontrolowano w 2025 roku 2 kryte pływalnie oraz jedną pływalnię odkrytą, w jednym przypadku (pływalnia kryta) zakwestionowano stan techniczny obiektu. Nieprawidłowości zostały usunięte.

W 2025 roku przybyła 1 pływalnia odkryta sezonowa w Lipniku w kompleksie rekreacyjno-sportowym – skontrolowana w 2025 roku. W skład kompleksu wchodzi także sztuczne lodowisko oraz urządzenia do zabaw dla dzieci. Podczas kontroli sanitarnej nie zakwestionowano stanu sanitarno-technicznego obiektu.

Przed sezonem kąpieliskowym w 2025 r. nie zgłoszono do PPIS w Opatowie żadnego kąpieliska.

W 2025 r. nie zgłoszono i nie zorganizowano miejsca okazjonalnie wykorzystywanego do kąpieli w żadnej gminie powiatu opatowskiego.

W 2025 roku wydano 1 decyzję administracyjną na pływalnię krytą w związku ze stwierdzeniem złej jakości wody na pływalni (dot. stwierdzenia ponadnormatywnej liczby bakterii *Legionella* sp.) na podstawie badań wykonanych w ramach pełnionego nadzoru wewnętrznego przez zarządcę pływalni.

Zarządca pływalni niezwłocznie podjął działania naprawcze, po których została wydana ocena jakości wody przez PPIS w Opatowie stwierdzająca poprawę jakości wody z natrysków na pływalni.

Zaplanowano i pobrano do badania w ramach nadzoru sanitarnego 32 próbki wody z pływalni, łącznie pobrano 46 próbek z obu pływalni krytych i obu pływalni odkrytych (próbki ponadplanowe wynikające z utworzenia nowego obiektu – pływalni w Lipniku oraz w związku z prowadzonym postępowaniem administracyjnym dot. jakości wody na pływalni).

Jakość wody w pływalniach - PPIS w Opatowie wydał w roku 2025 roczne oceny jakości wody na trzech nadzorowanych pływalniach na podstawie przedłożonych przez zarządców wyników badań kontroli wewnętrznej oraz wyników badań kontroli urzędowej PPIS w Opatowie, stwierdzając przydatność wody do kąpieli na każdej pływalni.

Pływalnia odkryta w Lipniku zaczęła funkcjonować w roku 2025, w związku z czym nie wydawano w roku 2025 rocznej zbiorczej oceny jakości wody na tę pływalnię (ocena zostanie wydana w roku 2026).

4.1.2 Obiekty Pomocy Społecznej

Do tej grupy obiektów zaliczono: 5 domów pomocy społecznej; 20 obiektów z grupy Inne jednostki organizacyjne pomocy społecznej: 4 środowiskowe domy samopomocy, 2 warsztaty terapii zajęciowej (placówka pobytu dziennego, przeznaczone dla osób niepełnosprawnych intelektualnie i psychicznie prowadzone przez stowarzyszenia) oraz 14 Dziennych Domów Seniora; 3 placówki zapewniające całodobową opiekę, schroniska. W tego typu obiektach przeprowadzono 5 kontroli sanitarnych, w 1 przypadku zakwestionowano stan techniczny obiektu.

4.1.3 Obiekty hotelarskie

W ewidencji PSSE w Opatowie jest 8 obiektów hotelarskich świadczących usługi noclegowe.

Do tej grupy obiektów należą: 2 hotele, 2 pensjonaty oraz 4 inne obiekty, w których są świadczone usługi hotelarskie - skontrolowano 4 obiekty, przeprowadzając 4 kontrole sanitarne, nie wydawano decyzji administracyjnych.

Obiekty służące jako baza noclegowa na terenie powiatu podlegają wzmożonym kontrolom sanitarnym przede wszystkim w trakcie trwania sezonu turystycznego. Podczas kontroli nie stwierdzono nieprawidłowości w zakresie stanu sanitarno-technicznego. We wszystkich obiektach noclegowych zwracano również uwagę na prowadzoną gospodarkę odpadami w związku z zagrożeniem afrykańskim pomorem świń (ASF). W 2024 i 2025 r. stan sanitarno-techniczny tego typu obiektów nie był kwestionowany.

4.1.4 Zakłady/salony świadczące usługi w branży beauty

Zakłady fryzjerskie oraz fryzjersko-barberskie, kosmetyczne bez przerywania ciągłości tkanek, odnowy biologicznej, zakłady wykonujące zabiegi z naruszeniem ciągłości tkanek: kosmetyczne, tatuażu – w ewidencji 71, skontrolowano 26 obiektów z tej grupy.

Zakłady fryzjerskie oraz fryzjersko-barberskie - w ewidencji 39, skontrolowano – 12. Podczas przeprowadzanych kontroli sanitarnych zakładów fryzjerskich w 2025 r. w jednym przypadku zakwestionowano stan sanitarny.

Zakłady kosmetyczne bez przerywania ciągłości tkanek - w ewidencji 27, skontrolowanych - 11, nie zakwestionowano stanu sanitarno-technicznego obiektów.

Zakłady odnowy biologicznej - w ewidencji 1, skontrolowany w 2025 roku, nie zakwestionowano stanu sanitarno-technicznego obiektu.

Zakłady wykonujące zabiegi z naruszeniem ciągłości tkanek (kosmetyczne, tatuażu) – w ewidencji 4, skontrolowano 2 obiekty z tej kategorii. Podczas kontroli sanitarnych nie zakwestionowano stanu sanitarno-technicznego obiektów.

Mobilne usługi branży beauty – w ewidencji znajduje się 10 tego typu obiektów, wszystkie zostały skontrolowane w 2025 roku. Podczas kontroli sanitarnych nie zakwestionowano stanu sanitarno-technicznego kufrów na przybory, narzędzia i akcesoria fryzjerskie, kosmetyczne.

Na podkreślenie zasługuje fakt udziału bardzo licznego grona przedstawicieli branży beauty z terenu powiatu opatowskiego w szkoleniu zorganizowanym przez PPIS w Opatowie 15 października 2025 r. pt. „Standardy higieny i bezpieczeństwa w branży beauty”. Szkolenie miało na celu omówienie zasad dotyczących zapewnienia bezpieczeństwa sanitarno-higienicznego podczas świadczenia usług branży beauty.

4.1.5 Dworce autobusowe i środki transportu

Dworce autobusowe – kontrolą zostały objęte stanowiska autobusowe, gospodarka odpadami, otoczenie obiektu, sanitariaty dla podróżnych i personelu, pomieszczenie socjalne i pomieszczenie porządkowe.

W ewidencji znajdują się 3 dworce autobusowe, skontrolowano 1 obiekt.

W roku 2025 nadzorem objęto również znajdujące się poza ewidencją środki transportu. Skontrolowano 8 autobusów komunikacji publicznej, 3 taksówki osobowe oraz 2 samochody do przewozu zwłok i szczątków ludzkich. Podczas kontroli nie zakwestionowano stanu higieniczno-sanitarnego.

4.1.6 Parkingi

W ewidencji znajduje się 5 parkingów bez dostępu do ustępu publicznego, skontrolowano 4 z nich, nie zakwestionowano stanu sanitarno-technicznego obiektów. Na wszystkich parkingach zwracano również uwagę na prowadzoną gospodarkę odpadami w związku z zagrożeniem afrykańskim pomorem świń (ASF).

4.1.7 Tereny rekreacyjne

W 2025 r. kontrolowano również tereny rekreacyjne (tereny zieleni, obiekty sportowe). Przeprowadzono 9 kontroli sanitarnych, w 2 przypadkach zakwestionowano stan techniczny obiektu. Nieprawidłowości zostały usunięte.

Administratorzy placów zabaw i piaskownic w większości dbali o ich stan sanitarny, wymieniali piasek w piaskownicach, jak również dokonywali przeglądu technicznego urządzeń.

4.1.8 Cmentarze

W ewidencji znajduje się 28 cmentarzy, skontrolowano - 15, nie zakwestionowano stanu sanitarno-technicznego obiektów.

4.1.9 Domy przedpogrzebowe

Domy przedpogrzebowe - w ewidencji 7, skontrolowano 2, nie zakwestionowano stanu sanitarno-technicznego obiektów.

4.1.10 Ustępy

W ewidencji znajdują się 4 ustępy: 2 ustępy stałe skanalizowane oraz 2 ustępy ogólnodostępne. Nie planowane do kontroli na rok 2025.

4.1.11 Inne obiekty użyteczności publicznej

Jest to bardzo zróżnicowana grupa obiektów, do tej grupy zaliczono m.in. obiekty policji, obiekty straży pożarnej, stacje paliw, obiekty kultury, apteki i inne.

W ewidencji znajduje się 56 obiektów tej grupy, skontrolowano 6 obiektów, nie zakwestionowano stanu sanitarno-technicznego obiektów.

W trakcie kontroli zwracano szczególną uwagę na stan sanitarno-techniczny pomieszczeń gospodarkę odpadami, a w stacjach paliw zwracano również uwagę na spełnienie przez podmiot kontrolowany obowiązków:

- 1) posiadania koncesji, w zakresie dotyczącym paliw ciekłych,

- 2) wpisu do rejestru,
- 3) zgłoszenia do Prezesa URE infrastruktury paliw ciekłych.

Dodatkowo podczas kontroli stacji paliw zwracano uwagę na prowadzoną gospodarkę odpadami w związku z zagrożeniem afrykańskim pomorem świń (ASF).

Przeprowadzone kontrole wykazały, że przedsiębiorcy posiadają koncesje na obrót paliwami ciekłymi, okazywali także wnioski złożone do URE celem aktualizacji danych koncesji zgodnie z obowiązującymi przepisami.

4.2 Podsumowanie

Podczas kontroli prowadzonych przez Sekcję Nadzoru Higieny Środowiska podejmowano działania edukacyjno-informacyjne w zakresie:

- zasad właściwego utrzymania i eksploatacji wentylacji, klimatyzacji,
- palenia wyrobów tytoniowych,
- zagrożeń wynikających z następstw korzystania z solarium,
- procedur mycia i dezynfekcji narzędzi, procedur postępowania z bielizną czystą i brudną,
- stanu higieniczno-sanitarnego pomieszczeń i urządzeń obiektu,
- postępowania z odpadami medycznymi,
- właściwej eksploatacji wewnętrznej sieci wodociągowej w celu zmniejszenie ryzyka występowania bakterii z rodzaju *Legionella* oraz wykonywanie badań bakteriologicznych w zakresie *Legionella* sp.

Analizując wyniki kontroli przeprowadzonych w 2025 r. w zakresie higieny środowiska należy stwierdzić, że w opisanych wyżej obiektach użyteczności publicznej nie stwierdzono rażących uchybień stanowiących zagrożenie dla zdrowia i życia ludzi.

Poszczególne samorządy z powiatu opatowskiego kontynuowały wiele projektów związanych z budową, remontami współfinansowanych przez Unię Europejską, które wpływają na stan sanitarno-techniczny obiektów.

Wykazywano duży postęp w trosce o poprawę infrastruktury znajdującej się na terenie powiatu opatowskiego, celem zwiększenia bezpieczeństwa mieszkańców. Modernizowano również budynki użyteczności publicznej.

Inwestycją o dużym znaczeniu dla mieszkańców było oddanie do użytku w 2025 roku pływalni odkrytej sezonowej w Lipniku, która funkcjonowała w sezonie letnim. Obiekt ten w znaczny sposób przyczynił się do uatrakcyjnienia oferty turystycznej regionu w sezonie letnim, a także pozytywnie wpłynął na rozpowszechnienie sportów wodnych wśród mieszkańców. Tym samym powiat opatowski zyskał drugą pływalnię odkrytą, po oddanej do użytku w 2024 roku pływalni odkrytej w Opatowie oraz teren rekreacyjny sprzyjający wypoczynkowi mieszkańców.

Wyżej wymienione działania w widoczny sposób wpływają na poprawę warunków życia mieszkańców.

5 STAN SANITARNY ZAKŁADÓW OCHRONY ZDROWIA

Na koniec roku 2025 na terenie powiatu opatowskiego funkcjonowało 71 obiektów nadzorowanych przez Sekcję Nadzoru Przeciwpidemicznego (stan na 31.12.2025 r.): 1 szpital z przychodnią specjalistyczną, hospicjum i zakładem opiekuńczo-leczniczym, 1 pogotowie ratunkowe, 4 publiczne placówki opieki zdrowotnej, 12 niepublicznych placówek opieki zdrowotnej, 2 laboratoria diagnostyczne, 34 gabinety lekarskie, w tym 17 gabinetów stomatologicznych, 8 gabinetów rehabilitacji leczniczej, 4 pracownice protetyki dentystycznej, 3 gabinety pielęgniarstwa, 1 podmiot leczniczy udzielający świadczeń przez pielęgniarstwo opiekę długoterminową domową, 1 NZOZ - Punkt Poboru Materiału do badań. W porównaniu do roku ubiegłego ubył 1 gabinet lekarski, a przybył 1 gabinet stomatologiczny.

W 2025 r. łącznie w nadzorowanych obiektach przeprowadzono 78 kontroli sanitarnych, w tym 50 kontroli planowych i 28 ponadplanowych. W trakcie przeprowadzanych kontroli planowych zwracano uwagę na stan techniczny i sanitarny pomieszczeń obiektów, prawidłowe postępowanie z odpadami medycznymi w miejscu ich wytwarzania, dezynfekcję, sterylizację, zgłaszalność chorób zakaźnych oraz wykonawstwo szczepień ochronnych zgodnie z PSO. W związku z powyższym nałożono łącznie 3 mandaty karne na łączną kwotę 450 zł za zły stan bieżący w szpitalu oraz laboratorium diagnostycznym oraz wydano 2 decyzje płatnicze.

5.1 Działalność lecznicza wykonywana przez podmioty lecznicze

5.1.1 Szpital w Opatowie

W strukturach Szpitala funkcjonują: poradnie specjalistyczne, zakład opieki leczniczej oraz hospicjum. W 2025 r. w ww. jednostce zaplanowano i przeprowadzono 2 kontrole kompleksowe: w poradniach specjalistycznych (bez usterek) oraz w oddziałach szpitalnych. Podczas kontroli kompleksowej stwierdzono niewłaściwy stan sanitarny w oddziale wewnętrznym, ZOL-u, hospicjum, magazynie bielizny brudnej oraz w pomieszczeniu do przechowywania zwłok osób zmarłych w szpitalu. W związku z tym nałożono na osoby odpowiedzialne mandaty karne na łączną kwotę 450 zł oraz wydano 1 decyzję płatniczą.

W szpitalu zasady postępowania z bielizną szpitalną określa opracowana i aktualizowana w miarę potrzeb procedura, uwzględniająca segregację bielizny, transport i magazynowanie. Szpital posiada wydzielony główny magazyn bielizny czystej i brudnej. Bielizna szpitalna jest prana w pralni zewnętrznej z barierą higieniczną.

Postępowanie z odpadami wytworzonymi w szpitalu w wyniku udzielanych świadczeń zdrowotnych odbywa się zgodnie z opracowaną procedurą dotyczącą postępowania z odpadami, uwzględniającą wymogi zawarte w przepisach prawa oraz specyfikę obiektu.

Odpady segregowane są w miejscu ich powstawania z podziałem na odpady komunalne i odpady medyczne niebezpieczne. Są one prawidłowo identyfikowane i oznakowane.

Odpady medyczne transportowane są z miejsc wytwarzania z zastosowaniem środków ochrony osobistej do odpowiednio przystosowanego magazynu odpadów medycznych. Szpital posiada podpisaną umowę z wyspecjalizowaną firmą na odbiór i utylizację tych odpadów.

Dezynfekcja i sterylizacja

Procesy dezynfekcji sprzętu, narzędzi i powierzchni były prowadzone w oddziałach szpitalnych prawidłowo. Mycie oraz dezynfekcja odbywają się według opracowanych procedur i instrukcji. W szpitalu funkcjonują 4 autoklawy, sterylizacja odbywa się dla całego szpitala w pomieszczeniach Bloku Operacyjnego.

Zaopatrzenie szpitala w wodę

Szpital korzysta z wody pochodzącej z gminnego wodociągu zbiorowego zaopatrzenia w wodę z ujęciem w Leszczkowie. Na koniec 2025 r. szpital zaopatrywany był w wodę o dobrej jakości, spełniającą wymogi sanitarne zgodne z aktualnymi wymogami. Woda wykazuje wysoką twardość ogólną.

Rezerwowym źródłem zaopatrzenia w wodę dla szpitala jest zbiornik dwukomorowy o pojemności $2 \times 313 \text{ m}^3$, co stanowi 12 godzinny zapas wody na jego potrzeby. Zarządca wykonał w ciągu roku badania jakości wody z sieci wewnętrznej budynku szpitala (w ramach kontroli wewnętrznej). Badania laboratoryjne pobranych próbek wody potwierdziły jej przydatność do spożycia przez ludzi.

W 2025 r. jakość ciepłej wody użytkowej w sieci instalacji budynku w ramach nadzoru sanitarnego pełnionego przez PPIS w Opatowie została skontrolowana dwukrotnie w ciągu roku. Łącznie pobrano 8 próbek wody, z czego wszystkie były pobrane w ramach bieżącego nadzoru sanitarnego.

W 1 pobranej próbce stwierdzono ponadnormatywną obecność pałeczek *Legionella* sp. w punkcie pobrania: Zakład Opiekuńczo-Leczniczy (ZOL). Po przeprowadzonych działaniach naprawczych ponowna przydatność ciepłej wody użytkowej została stwierdzona przez PPIS w Opatowie decyzją.

Zarządcy budynku zalecono kontynuowanie systematycznych przeglądów systemu wodnego w pomieszczeniach szpitalnych, prowadzenie okresowego przegrzewania wody w sieci zgodnie z dotychczasową praktyką, tak by nie doszło do skolonizowania sieci wodnej przez pałeczki *Legionella*.

Zakażenia szpitalne

W 2025 roku do rejestru zakażeń zakładowych wpisano 14 indywidualnych kart, a do rejestru drobnoustroju alarmowego 240 kart.

W roku sprawozdawczym w ramach mikrobiologicznej kontroli środowiska szpitalnego pobrano wymazy czystościowe z oddziałów: chirurgii, ginekologii i położnictwa, neonatologii, wewnętrznego, izby przyjęć, bloku operacyjnego, ZOL-u oraz z pościeli noworodkowej i szpitalnej. Wszystkie badania wyszły prawidłowo - wyniki wymazów ujemne.

Podjęte przez Zespół Kontroli Zakażeń Zakładowych działania w zakresie zapobiegania zakażeniom szpitalnym w 2025 r.:

- prowadzenie czynnego systemu rejestracji i monitorowania zakażeń szpitalnych (program Kontroli Zakażeń Zakładowych – PTZS Kraków),
- cykliczne szkolenia personelu wg planu szkoleń na 2025 r. oraz szkolenia dodatkowe wynikające z bieżącej sytuacji epidemiologicznej placówki,
- bieżąca współpraca z laboratorium mikrobiologicznym, apteką szpitalną, oddziałami szpitalnymi,

- prowadzenie kontroli mikrobiologicznej środowiska szpitalnego,
- weryfikacja poszczególnych przypadków zakażeń zakładowych,
- monitoring chorych, zalecenia i wnioski w sprawie postępowania z pacjentem zakażonym,
- aktualizacja procedur i prowadzenie nadzoru nad prawidłowością wykonywania procedur,
- cykliczne kontrole wewnętrzne z zakresu wdrożenia oraz przestrzegania procedur z zakresu zapobiegania zakażeniom oraz chorobom zakaźnym.

5.1.2 Podmioty lecznicze realizujące ambulatoryjne świadczenia zdrowotne

Na terenie powiatu opatowskiego funkcjonuje 28 podmiotów leczniczych realizujących ambulatoryjne świadczenia zdrowotne, z czego:

- ośrodki zdrowia i poradnie (17 tj. 4 szpoz, 12 nzo, 1 pogotowie ratunkowe),
- medyczne laboratoria diagnostyczne (2),
- zakłady rehabilitacji leczniczej (7),
- pielęgniarska opieka długoterminowa domowa (1),
- punkt pobrań materiału (1).

W podmiotach tych na zaplanowane 23 kontrole przeprowadzono 49.

Zły stan sanitarny stwierdzono w 1 laboratorium diagnostycznym. W związku z tym nałożono na kierownika podmiotu mandat karny w wysokości 100 zł. Nieprawidłowości dotyczyły niewłaściwego postępowania z odpadami medycznymi w urządzeniu chłodniczym, przeznaczonym do magazynowania odpadów medycznych i braku środka do dezynfekcji rąk.

Ponadto na polecenie Głównego Inspektora Sanitarnego w gabinetach szczepień funkcjonujących na terenie powiatu opatowskiego (13 obiektów) przeprowadzono 26 ponadplanowych kontroli tematycznych.

Na koniec 2025 r. wszystkie podmioty lecznicze funkcjonujące na terenie powiatu opatowskiego zaopatrywane były w **wodę wodociągową** o dobrej jakości, zgodnej z obowiązującymi wymogami sanitarnymi, pochodzącą z wodociągów sieciowych.

Jakość wody z tych wodociągów jest pod stałym nadzorem PPIS w Opatowie, a ponadto zarządcy wodociągów wykonują badania w ramach kontroli wewnętrznej. W 2025 r. tylko raz stwierdzono krótkotrwałe mikrobiologiczne zanieczyszczenie wody. Zarządca wodociągu niezwłocznie podjął działania naprawcze, co skutkowało poprawą jakości wody.

We wszystkich placówkach ochrony zdrowia lecznictwa otwartego opracowane są procedury dotyczące postępowania z **odpadami medycznymi**. Odpady segregowane są z podziałem na odpady komunalne i medyczne niebezpieczne. Wszystkie podmioty posiadają podpisane umowy z wyspecjalizowanymi firmami na odbiór i utylizację odpadów.

Usługi pralnicze z zakładów lecznictwa otwartego zostały zlecone firmom zewnętrznym (szpitalom w Sandomierzu i w Lipsku oraz w pralni w Kielcach) lub prane we własnych pralniach. Dodatkowo w każdym obiekcie znajduje się na stanie bielizna jednorazowego użytku.

Dezynfekcja w placówkach opieki zdrowotnej przeprowadzana jest zgodnie z obowiązującymi procedurami. Preparaty dezynfekcyjne dobierane są właściwie (szerokie spektrum działania, właściwy czas, zastosowanie).

Większość ośrodków zdrowia (11 na 17) korzysta wyłącznie ze sprzętu jednorazowego użytku. W pozostałych placówkach **procesy sterylizacji** narzędzi i sprzętu medycznego przeprowadzano

w 5 autoklawach. Procesy sterylizacji są monitorowane i udokumentowane, placówki prowadzą kontrolę biologiczną oraz kontrolę chemiczną skuteczności sterylizacji.

Nadzór nad szczepieniami

Szczepienia dzieci i młodzieży na terenie powiatu opatowskiego wykonywane są w gabinetach diagnostyczno-zabiegowych, w podmiotach leczniczych nadzorowanych przez PPIS w Opatowie. Szczepienia wykonują pielęgniarki i położne, które ukończyły kurs immunoprofilaktyki.

Łącznie w roku sprawozdawczym, w zakresie szczepień ochronnych przeprowadzono 29 kontroli sanitarnych w 14 nadzorowanych punktach szczepień w ośrodkach zdrowia:

- 3 kontrole dotyczyły realizacji Programu Szczepień Ochronnych i warunków przechowywania szczepionek służących do realizacji szczepień ochronnych. Nieprawidłowości dot. stanu sanitarno-higienicznego i technicznego pomieszczeń, w których były wykonywane szczepienia nie stwierdzono. Punkty szczepień spełniają wymogi gabinetu zabiegowego i zapewniają prawidłowe warunki chłodnicze do przechowywania preparatów szczepionkowych,
- 26 ponadplanowych kontroli tematycznych, w zakresie oceny realizacji obowiązkowych szczepień ochronnych przeprowadzono na polecenie Głównego Inspektora Sanitarnego.

5.2 Działalność lecznicza wykonywana przez praktykę zawodową

Na terenie powiatu opatowskiego w tej grupie funkcjonuje 42 obiekty, w tym:

- indywidualne specjalistyczne gabinety lekarskie (17),
- gabinety stomatologiczne (17),
- praktyki pielęgniarek i położnych (3),
- pracownie protetyki dentystycznej (4)
- gabinet rehabilitacji leczniczej (1).

Łącznie przeprowadzono w ww. obiektach 28 kontroli kompleksowych (9 w specjalistycznych gabinetach lekarskich, 17 w gabinetach stomatologicznych, 2 w gabinetach rehabilitacji). Podczas kontroli nie stwierdzono nieprawidłowości.

W gabinetach stomatologicznych funkcjonujących na terenie powiatu opatowskiego w 2025 r. procesy sterylizacji narzędzi i sprzętu medycznego powadzone były w 15 autoklawach. Pozostałe obiekty z tej grupy korzystają wyłącznie ze sprzętu jednorazowego użytku. Podobnie jak w podmiotach leczniczych, postępowanie z odpadami medycznymi i bielizną oraz procesy dezynfekcji i sterylizacji odbywają się zgodnie z procedurami obowiązującymi w danej placówce i wymogami zawartymi w przepisach prawa.

5.3 Podsumowanie

Analizując wyniki kontroli w trakcie roku sprawozdawczego należy stwierdzić, że w powiecie opatowskim działalność lecznicza wykonywana jest przez podmioty lecznicze i praktykę zawodową w pomieszczeniach o dobrym standardzie sanitarnym i technicznym. Pracownicy podmiotów stale podnoszą swoje kwalifikacje w celu zapewnienia bezpieczeństwa sanitarno-higienicznego podczas świadczenia usług medycznych, m.in. brali udział w szkoleniu zorganizowanym przez PPIS w Opatowie 15 października 2025 r. pt. „Znaczenie higieny w praktykach medycznych”. Celem szkolenia był wzrost świadomości na temat występowania zagrożeń wynikających z nieprzestrzegania zasad higieny w szpitalu, ośrodkach zdrowia,

gabinetach stomatologicznych i innych gabinetach zabiegowych oraz zwrócenie uwagi na profilaktykę zakażeń związanych z naruszeniem ciągłości tkanek podczas udzielania świadczeń zdrowotnych u pacjentów.

W 2026 roku pracownicy Sekcji Nadzoru Przeciwpidemicznego kontynuować będą działania w zakresie nadzoru nad podległymi podmiotami wykonującymi działalność leczniczą w celu zapewnienia właściwych warunków sanitarno-higienicznych w zakresie prowadzonej działalności.

6 NADZÓR ŚRODOWISKA PRACY

W 2025 r. w ewidencji Sekcji Nadzoru Środowiska Pracy było 317 zakładów pracy, które ogółem zatrudniały 5 078 osób, w porównaniu do 2024 r. przybyło w ewidencji 59 zakładów. Odnotowano, że zatrudnienie w zakładach pracy w roku 2025 zwiększyło się o 1000 osób. W poprzednim roku w 258 zakładach zatrudnionych było 4 078 osób. Liczba zakładów i liczba osób zatrudnionych w zakładach jest zmienna, ponieważ nie wszystkie zakłady są poddawane kontroli w każdym roku sprawozdawczym, a zatrudnienie w tych zakładach zmienia się w związku z ich funkcjonowaniem, wprowadzaniem nowych urządzeń oraz zmian w profilu działalności.

Na przestrzeni roku 2025 wpisano do ewidencji sekcji 59 zakładów, które w rozumieniu przepisów są dystrybutorami substancji chemicznych i ich mieszanin, produktów biobójczych i produktów kosmetycznych. Nadzór nad tego typu obiektami związany jest z wytycznymi przyjętymi do planów pracy i działalnością sekcji w zakresie nadzoru nad ww. produktami na rynku.

W planie pracy na 2025 r. do kontroli zaplanowano 91 zakładów pracy, w których łącznie przeprowadzono 102 kontrole. Z zaplanowanych w 2025 r. kontroli w 91 zakładach, nie skontrolowano 3 zakładów (w zakresie higieny pracy) z uwagi na ich likwidację lub zawieszenie działalności. Z planu pracy skontrolowano łącznie 88 zakładów, skontrolowano również 5 zakładów spoza planu pracy.

W zakresie higieny pracy **skontrolowano 63 zakłady pracy**, natomiast w zakresie nadzoru nad chemikaliami **skontrolowano 30 zakładów**, w tym przeprowadzono 1 kontrolę dot. środków czyszczących.

Bieżącym nadzorem w 2025 r. objęto 93 zakłady pracy (tj. 29,3% zakładów skontrolowanych do ilości zakładów znajdujących się w ewidencji), zatrudniały one ogółem w 2025 r. – 2 801 osób (% osób objętych nadzorem sanitarnym do ilości wszystkich pracowników znajdujących się w ewidencji w roku 2025 wyniósł 55,2%).

Z ewidencji prowadzonej przez sekcję wynika, że na terenie powiatu opatowskiego funkcjonuje najwięcej zakładów małych. Zatrudnienie przedstawiało się w 2025 roku następująco:

- do 9 zatrudnionych osób w ewidencji było 218 zakładów, co stanowiło 68,77 % wszystkich zakładów,
- zaewidencjonowano 80 zakładów, które zatrudniały od 10 do 49 pracowników, jest to 25,24% zakładów będących w ewidencji,
- zakładów zatrudniających od 50 do 249 osób w ewidencji jest 16 i stanowią 5,04% całej ewidencji,
- zakłady zatrudniające od 250 i więcej osób stanowią tylko 0,95% wszystkich zakładów uwzględnionych w ewidencji.

6.1 Prowadzenie nadzoru

W roku 2025 przeprowadzono 102 kontrole sanitarne w 93 zakładach pracy. Przeprowadzone kontrole realizowane były zgodnie z wytycznymi Głównego Inspektora Sanitarnego oraz przyjętym planem pracy na 2025 r.

Sekcja Nadzoru Środowiska Pracy realizuje zadania z zakresu nadzoru środowiska pracy i nadzoru nad chemikaliami, w związku z tym przeprowadzono kontrole:

w zakresie nadzoru nad chemikaliami:

- 17 kontroli sanitarnych tematycznych dot. produktów biobójczych,
- 9 kontroli sanitarnych tematycznych dotyczących nadzoru nad chemikaliami; w tym dystrybucja 3 kontrole, stosowanie chemikaliów 6 kontroli,
- 11 kontroli dot. produktów kosmetycznych (w tym pobrano 4 próbki oraz oceniono 24 etykiety produktów kosmetycznych w zakresie oznakowania),
- 1 kontrola w zakresie środków zastępczych i nowych substancji psychoaktywnych.

w zakresie nadzoru środowiska pracy:

- 61 kontroli dotyczących warunków pracy pracowników i stanu sanitarnego zakładu, w tym:
 - 10 kontroli dot. czynników rakotwórczych i mutagennych,
 - 10 kontroli sanitarnych tematycznych w zakresie czynników biologicznych,
 - 8 kontroli sprawdzających,

Ponadto uczestniczono w 2 odbiorach nowopowstałych zakładów.

Wydano ogółem 18 decyzji merytorycznych i 15 decyzji płatniczych, w tym:

- 13 decyzji na stwierdzone usterki podczas kontroli,
- 2 decyzje przedłużające z art. 155 KPA,
- 1 decyzję dot. nadzoru nad produktami kosmetycznymi w zakresie wytwarzania produktów kosmetycznych,
- 1 decyzję nakładającą administracyjną karę pieniężną z art. 26 ustawy o produktach kosmetycznych,
- 1 decyzję w sprawach chorób zawodowych z art. 104 KPA.

Wydano ogółem **15 decyzji opłatowych** w związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami podczas kontroli.

W sprawach nadzoru bieżącego **w zakresie higieny pracy** wydano **14 decyzji**, które zawierały **łącznie 36 nakazów**, decyzje te dotyczyły m.in.:

- 19 nakazów dot. złego stanu sanitarno-higienicznego pomieszczeń pracy i pomieszczeń socjalnych w 9 zakładach (w PKD – 08, 46, 84, 85, 86, 87, 90, 93),
- 5 nakazów dot. przeprowadzenia pomiarów na stanowiskach pracy (w 5 zakładach w PKD 16, 23, 29, 31, 33),
- 3 nakazy w zakresie oceny ryzyka zawodowego (w PKD – 31, 38, 93),
- 7 nakazów dot. innej dokumentacji w zakresie czynników rakotwórczych (w PKD – 23, 29, 31),
- 2 nakazy - 1 dotyczący warunków przechowywania substancji chemicznych i 1 dotyczący zainstalowania natrysku do przemywania oczu (w PKD 85).

W sprawach **nadzoru nad chemikaliami** wydano **1 decyzję** w PKD – 20, zawierającą **2 nakazy**: 1 nakaz dot. zapewnienia w pomieszczeniu produkcyjnym wody bieżącej i zorganizowania stanowiska do mycia i czyszczenia oraz dezynfekcji sprzętu i wyposażenia; 1 nakaz dot. przedstawienia wyników badania wody używanej do produkcji, wykonanego przed rozpoczęciem produkcji.

Nie wydawano postanowień o nałożeniu grzywny i tytułów wykonawczych, a tym samym nie prowadzono postępowania egzekucyjnego. Wszystkie pozostałe zalecenia decyzji, zakłady pracy realizowały na bieżąco zgodnie z wyznaczonymi przez PPIS w Opatowie terminami. Zalecenia wydawane w decyzjach realizowane są przez pracodawców na drodze administracyjnej w związku z czym w 2025 r. nie prowadzono w stosunku do zakładów pracy postępowania na drodze

egzekucji. Część postępowań nie została jeszcze zrealizowana przez zakłady pracy z uwagi na to, że termin wykonania nakazów decyzji przypada na 2026 r.

Upomnień i mandatów karnych nie wydawano. Nie prowadzono żadnego postępowania egzekucyjnego na przestrzeni 2025 r.

Przekroczenia w 2025 r. W 2025 r. w przekroczeniach pracowało w 4 zakładach łącznie 49 osób (w PKD 10 – 24 osoby, w PKD 23 - 3 osoby, w PKD - 29 – 12 osób i w PKD 33 – 10 osób). Decyzji na obniżenie przekroczeń nie wydawano w związku z tym, że zakłady wdrożyły programy działań organizacyjno-technicznych zmierzające do ograniczenia narażenia na hałas.

Wszystkich zatrudnionych w zakładach pracy w 2025 r., których objęto kontrolą było 2 801 osób, 49 z nich pracowało w przekroczeniach, stanowi to 1,75 % osób narażonych na ponadnormatywną wartość hałasu.

Działania prowadzone przez sekcję mają na celu ochronę zdrowia pracowników nie tylko w przypadku występowania ponadnormatywnego hałasu, ale także innych czynników szkodliwych fizycznych, chemicznych i biologicznych, występujących w zakładach, a poprzez to wyeliminowanie chorób zawodowych i innych chorób związanych z wykonywaną pracą.

Choroby zawodowe - w 2025 r. wydano 1 decyzję z art.104 KPA w sprawach chorób zawodowych, postanowień w sprawach chorób zawodowych nie wydawano. Ponadto prowadzono 2 postępowania w sprawach chorób zawodowych dla innych powiatowych stacji sanitarno-epidemiologicznych.

Zadania i kontrole ponadplanowe - w 2025 r. zrealizowano 113 zadań ponadplanowych oraz 14 kontroli ponadplanowych, uczestniczono również w 2 odbiorach nowopowstałych zakładów.

6.2 Działania w zakresie promocji i współpracy

1. Kontynuowano w dalszym ciągu współpracę z Wojewódzkim Ośrodkiem Medycyny Pracy w Kielcach i jednostkami orzecznictwami II stopnia w zakresie chorób zawodowych, w ramach której przysyłano Karty oceny narażenia zawodowego na stanowiskach pracy dotyczących badanych pacjentów oraz decyzje w sprawie chorób zawodowych.
2. W zakresie współpracy z **Państwową Inspekcją Pracy** przekazywano decyzje o chorobach zawodowych. Podjęto współpracę w zakresie przedstawienia propozycji tematów w ramach programu działania Państwowej Inspekcji Pracy na rok 2026, przesłano 3 propozycje zagadnień wraz z uzasadnieniem, które mogą stanowić uzupełnienie ww. programu.
3. W 2025 roku w ramach **współpracy z CIOP** przekazano na podstawie posiadanej dokumentacji pokontrolnej dane liczbowe z terenu powiatu za 2020-2024 r. w zakresie ekspozycji pracowników na siarczany (VI) wapnia oraz dane dot. badań i pomiarów substancji chemicznych w środowisku pracy w latach 2020 – 2024. Przekazano również dane z narażeniem pracowników na substancje reprotoksyczne w środowisku pracy - informację dotyczącą liczby skontrolowanych zakładów pracy, w których pracownicy narażeni są na substancje reprotoksyczne oraz liczby zakładów pracy, w których przeprowadzono działania informacyjne podnoszące świadomość nt. zagrożeń związanych z czynnikami reprotoksycznymi.
4. W 2025 r. pracownicy Sekcji Nadzoru Środowiska Pracy PSSE w Opatowie współpracowali z pracownikiem Promocji Zdrowia i Oświaty Zdrowotnej w ramach realizowanego programu

ograniczenia zdrowotnych następstw palenia tytoniu w związku ze światowym dniem rzucania palenia tytoniu. Podczas kontroli zebrano w **45 zakładach** informacje dotyczące stosowania się do zakazu palenia tytoniu. Stwierdzono, że w skontrolowanych podmiotach gospodarczych, obowiązuje zakaz palenia tytoniu, w widocznych miejscach umieszczono informację słowną i graficzną. Informowano pracodawców o negatywnych skutkach czynnego i biernego palenia wyrobów tytoniowych, przypominano również o objęciu zakazem palenia w miejscach publicznych e-papierosów.

5. Podczas kontroli prowadzono działania edukacyjne w zakładach pracy dokumentując wpisem w protokole kontroli informacje dotyczące tematyki podejmowanych działań w zakładach, biorąc pod uwagę występujące narażenie oraz rodzaj prowadzonej działalności. Zaplanowano **63 zakłady w zakresie higieny pracy** – przeprowadzono działania edukacyjno-informacyjne w **57 zakładach**. Ponadto prowadzono działania edukacyjne w zakresie **sprzedaży produktów biobójczych** dla profesjonalistów, przeprowadzono 14 działań podczas kontroli tematycznych.
6. Sekcja realizowała we współpracy z innymi instytucjami następujące kampanie:
 - W ramach kampanii na stronie internetowej PSSE w Opatowie zamieszczono informacje uzupełniające do projektu Szkoły Głównej Gospodarstwa Wiejskiego w Warszawie - Instytutu Nauk o Żywieniu Człowieka - Partnerstwo na rzecz oceny ryzyka związanego z chemikaliami (ang. Partnership for the Assessment of Risks from Chemicals (dalej PARC)) 2022 – 2029.
 - W ramach kampanii „Bezpieczna i zdrowa praca w epoce cyfrowej” w okresie całego roku na tablicy informacyjnej w PSSE w Opatowie wyeksponowano plakat promujący kampanię, jako jeden z elementów działalności edukacyjnej, udostępniony dla ogółu społeczeństwa. Podczas wizytacji i kontroli w 6 zakładach w ramach działań edukacyjnych przekazywano informacje o wydarzeniach dotyczących kampanii oraz informacje o materiałach szkoleniowych dostępnych na stronie internetowej: <https://healthy-workplaces.osha.europa.eu/pl>
7. W związku z narażeniem na radon w okresie całego 2025 roku pracownicy przekazywali materiały informacyjno-edukacyjne oraz informacje o obowiązku wykonywania pomiarów. Poinformowano kolejnych 26 zakładów, które wpisano do prowadzonego rejestru. Ponadto podczas kontroli sporządzono 61 check list (higiena pracy - 39 i inne komórki organizacyjne - 22), informowano o obowiązkach, zbierano pomiary bądź zlecenia. W okresie całego roku do PSSE w Opatowie od 1.01.2025 r wpłynęło 45 informacji o wykonaniu pomiarów radonu bądź o zleceniu ich do badania. W ramach działań edukacyjnych na 282 zakłady w rejestrze wynika, że w 195 przeprowadzono pomiary, w 58 zlecono je, natomiast brak pomiarów odnotowano w 29 zakładach. W związku z otrzymanymi pomiarami w 2025 r. stwierdzono na podstawie wyników przekroczenia w 4 zakładach, w tym w 3 zakładach odnotowano po 1 punkcie przekroczonym, natomiast w 1 z zakładów w 10 punktach wystąpiły przekroczenia. Wszystkie zakłady zostały poinformowane o ponownym przeprowadzeniu pomiarów i wprowadzeniu działań optymalizacyjnych. Podczas prowadzonych kontroli informowano o możliwości pobrania materiałów edukacyjnych ze strony PSSE, jak również o zasadach przeprowadzania pomiarów i laboratoriach wykonujących pomiary.
8. Poprzez stronę internetową PSSE w Opatowie i Facebooka prowadzono działania edukacyjno-informacyjne dla pracodawców i przedsiębiorców oraz ogółu społeczeństwa w zakresie realizowanych przez sekcję zadań.

6.3 Podsumowanie

Bieżący, systematyczny nadzór nad zakładami pracy oraz większa świadomość pracodawców powoduje, że warunki pracy z roku na rok ulegają poprawie. Liczba osób pracujących w narażeniu na ponadnormatywny hałas znajduje się praktycznie na tym samym poziomie, co świadczy o podejmowanych działaniach przez pracodawców na rzecz poprawy warunków pracy. Prowadzone działania przez sekcję w zakresie nadzoru nad warunkami pracy mają na celu ochronę zdrowia pracowników nie tylko w przypadku występowania hałasu, ale także innych czynników szkodliwych fizycznych, chemicznych jak i biologicznych, występujących w zakładach. Działania te mają na celu wyeliminowanie chorób zawodowych oraz innych chorób związanych z wykonywaną pracą.

Natomiast realizacja zadań nałożonych na sekcję w zakresie nadzoru nad chemikaliami związanymi z wprowadzaniem do obrotu i udostępnianiem produktów chemicznych, biobójczych i kosmetycznych oraz prowadzone działania edukacyjne w tym zakresie miały na celu zwiększenie świadomości osób odpowiedzialnych prowadzących tego typu działalność zawodową.

7 NADZÓR NAD PLACÓWKAMI NAUCZANIA I WYCHOWANIA ORAZ PLACÓWKAMI WYPOCZYNKU DZIECI I MŁODZIEŻY. PROMOCJA ZDROWIA I OŚWIATA ZDROWOTNA

7.1 Higiena Dzieci i Młodzieży

Do zadań Sekcji Nadzoru Higieny Dzieci i Młodzieży Promocji Zdrowia i Oświaty Zdrowotnej należy nadzór nad higieną nauczania, należytym stanem higieniczno-sanitarnym pomieszczeń w szkołach i innych placówkach oświatowo-wychowawczych, szkołach ponadpodstawowych, ośrodkach specjalnych, placówkach opiekuńczo-wychowawczych, internatach oraz ośrodkach wypoczynku dzieci i młodzieży. Zadania te wynikały przede wszystkim z ustawy o Państwowej Inspekcji Sanitarnej oraz nadzoru nad przestrzeganiem przepisów wykonawczych dotyczących warunków higieniczno-sanitarnych w placówkach oświatowych i obowiązujących norm.

7.1.1 Nadzorowane placówki i działalność kontrolno-represyjna

W roku 2025 ewidencją objęto 67 stałych placówek nauczania i wychowania, 6 placówek letniego/zimowego wypoczynku oraz 2 nowopowstałe żłobki.

W ramach nadzoru skontrolowano 63 stałe placówki nauczania i wychowania przeprowadzając 88 kontroli oraz 6 placówek wypoczynku letniego/zimowego. Przeprowadzono 6 kontroli sprawdzających z wykonania nakazów decyzji administracyjnych. Wydano 13 decyzji merytorycznych, 6 decyzji płatniczych, 5 decyzji administracyjnych z art. 155 k.p.a.

PPIS w Opatowie w 2025 roku objął nadzorem następujące rodzaje placówek: żłobki i kluby dziecięce, przedszkola i punkty przedszkolne, szkoły podstawowe, zespoły szkół, szkoły ponadpodstawowe, szkoły policealne, internaty, placówki z pobytem całodobowym, placówki wychowania pozaszkolnego oraz placówki letniego i zimowego wypoczynku dzieci i młodzieży.

W trakcie kontroli oceniano stan sanitarny placówek pod względem posiadanej infrastruktury (funkcjonalność budynków, stan techniczny), bieżącej czystości i porządku, warunków do utrzymania higieny osobistej oraz dokonywano oceny warunków pobytu dzieci i młodzieży w tych placówkach (ergonomia stanowiska pracy ucznia, obciążenia uczniów ciężarem tornistrów szkolnych, dostępność do infrastruktury do prowadzenia zajęć wychowania fizycznego oraz higieny pracy umysłowej).

Podczas przeprowadzanych kontroli szczególną uwagę zwracano na :

- warunki do utrzymania higieny osobistej w placówkach nauczania i wychowania,
- warunki sanitarno-higieniczne wypoczynku dzieci i młodzieży,
- posiadanie przez placówki substancji chemicznych i ich mieszanin,
- higienę procesu nauczania – dostosowanie mebli do wzrostu uczniów oraz ocenę rozkładów zajęć lekcyjnych, obciążenia uczniów ciężarem tornistrów szkolnych,
- bieżącego zaopatrywania pomieszczeń higieniczno-sanitarnych w środki higieny osobistej,
- stan sanitarno-techniczny budynków i otoczenia, placów zabaw, terenów rekreacyjnych, boisk sportowych,
- warunki sanitarno-higieniczne w żłobkach,
- posiadanie oraz ocenę warunków infrastruktury do prowadzenia zajęć wychowania fizycznego,

- możliwość pozostawiania przez uczniów części podręczników i przyborów szkolnych w placówce,
- prowadzenie dożywiania w szkołach,
- warunki realizacji profilaktycznej opieki zdrowotnej nad uczniami w szkołach,
- realizację Ustawy o ochronie zdrowia przed następstwami używania tytoniu i wyrobów tytoniowych.

7.1.2 Ocena stanu sanitarno-technicznego w placówkach

Działania w obszarze higieny dzieci i młodzieży skupiały się na egzekwowaniu bezpiecznych pod względem wymagań higienicznych i zdrowotnych warunków opieki, wychowania, nauki oraz wypoczynku dzieci i młodzieży, jak również w pierwszej kolejności na edukowaniu w tym zakresie nadzorowanych podmiotów.

W 2025 r. przeprowadzono 88 kontroli w placówkach oświatowo-wychowawczych. Przeprowadzane kontrole wskazują na poprawę w zakresie stanu technicznego tych obiektów. Organy prowadzące, wspierają swoje placówki w remontach i modernizacjach na różnych poziomach ich potrzeb. Znaczną poprawę stanu placówek oświatowych uzyskano przy pomocy środków z UE, przeznaczanych na przeprowadzanie prac związanych z termomodernizacją budynków: ocieplanie budynków, remont elewacji, wymianę stolarki drzwiowej i okiennej, wymianę grzejników c.o. W okresie przerwy wakacyjnej, w placówkach szkolnych na terenie całego powiatu opatowskiego przeprowadzano remonty bieżące i prace konserwatorskie. Niewłaściwe warunki higieniczno-sanitarne stwierdzono w 6 szkołach. Zalecenia obejmowały najczęściej:

- pomalowanie pomieszczeń klasowych, korytarzy, szatni, sanitariatów wewnętrznych, świetlicy, sali rekreacyjno – zastępczej, klatki schodowej,
- cyklizowanie i malowanie parkietu na sali gimnastycznej,
- wymianę instalacji elektrycznej,
- pomalowanie ogrodzenia terenu szkoły,
- zakup mebli szkolnych do sal dydaktycznych,
- wykonanie nowych barierek na klatkach schodowych,
- wymianę parkietu oraz parapetów w pomieszczeniach klasowych,
- wymianę wykładzin podłogowych w pomieszczeniach klasowych,
- montaż narożników ochronnych oraz osłon na grzejniki,
- wymianę armatury sanitarnej,
- remont (układanie płytek) schodów wejściowych do budynku szkoły,
- montaż nowych urządzeń rekreacyjnych,
- remont (położenie) paneli w pomieszczeniu klasowych,
- wykonanie wysokich piłkochwyłów z siatki na boisku szkolnym.

Działania podejmowane przez Sekcję Nadzoru Higieny Dzieci i Młodzieży Promocji Zdrowia i Oświaty Zdrowotnej w ramach bieżącego nadzoru sanitarnego w roku 2025:

- przygotowanie szkół do rozpoczęcia nowego roku szkolnego 2025/2026.
- sprawozdanie z akcji letniej i zimowej związane z zapewnieniem bezpieczeństwa podczas wypoczynku dzieci i młodzieży.
- sprawowanie nadzoru nad warunkami higieniczno-sanitarnymi z obowiązującą procedurą kontroli w placówkach: oświatowo-wychowawczych, opiekuńczo-wychowawczych, wypoczynku i rekreacji dzieci i młodzieży, żłobkach i klubach dziecięcych,

- sprawowanie nadzoru w zakresie higieny procesu nauczania i wychowania w placówkach oświatowo-wychowawczych w szczególności w zakresie: dostosowania mebli szkolnych i przedszkolnych do wzrostu dzieci i młodzieży, posiadania przez przedszkola i szkoły certyfikatów na meble i sprzęt sportowy, oceny rozkładów zajęć lekcyjnych, zapewnienia uczniom miejsca na pozostawienie w szkole części podręczników i przyborów szkolnych, sytuacji posiadania przez szkoły gabinetów profilaktyki zdrowotnej.

W roku sprawozdawczym 2025 w 4 placówkach dokonano oceny obciążenia uczniów ciężarem tornistrów.

Badania przeprowadzono w 19 oddziałach szkolnych. Zważono 269 uczniów i 269 plecaków.

W 24 przypadkach została przekroczona norma 15% masy ciała dzieci, 167 dzieci miało plecaki ważące powyżej 10% masy ciała jednocześnie nie przekraczając normy 15%, 78 uczniów miało plecaki, których ciężar nie przekroczył zalecanych norm.

Skontrolowane pod tym kątem placówki mają miejsce na pozostawienie podręczników i przyborów szkolnych, jednak nie zawsze uczniowie korzystają z tego rozwiązania.

W 31 oddziałach w 3 placówkach oceniono dostosowanie mebli do warunków antropometrycznych uczniów i przedszkolaków. Ocenie poddano 533 stanowiska pracy ucznia. Podczas kontroli na bieżąco korygowano zaistniałe w kilku przypadkach nieprawidłowości. Ogólnie uczniowie i przedszkolaki mają dostosowane do swojego wzrostu meble edukacyjne. Meble szkolne, z których korzystają uczniowie dostosowane się do warunków antropometrycznych, posiadają właściwe oznakowanie zgodne z Polską Normą PN-EN 1729-1:2016-02 „Meble. Krzesła i stoły dla instytucji edukacyjnych” (PN), w sposób widoczny i trwały oraz są prawidłowo zestawione. Zagadnienie to jest systematycznie poruszane w czasie przeprowadzanych kontroli sanitarnych. Prawie wszystkie szkoły i przedszkola są wyposażone w meble edukacyjne zakupione po 1997 r.

Podczas bieżących kontroli sanitarnych podejmowano działania edukacyjno-informacyjne dotyczące profilaktyki:

- wad postawy w aspekcie właściwego doboru tornistra i odpowiedniej jego wagi, ergonomii stanowisk pracy, dostosowania mebli do warunków antropometrycznych; miejsca na pozostawienie w szkole podręczników i przyborów szkolnych;
- wszawicy,
- profilaktyki wad wzroku,
- odpowiedniego natężenia oświetlenia sztucznego,
- higienicznego rozkładu zajęć lekcyjnych, przerw,
- higieny osobistej,
- dostępu do wody pitnej,
- wentylacji,
- ochrony zdrowia przed następstwami używania tytoniu i wyrobów tytoniowych.

Podczas kontroli placówek oświatowo-wychowawczych szczególnie zwrócono uwagę na:

- odpowiedni dobór stanowiska pracy ucznia w salach dydaktycznych, w pracowniach komputerowych,
- zabezpieczenie przed nadmiernym nasłonecznieniem pomieszczeń,
- odległość między monitorami w pracowniach komputerowych,
- mikroklimat pomieszczeń (wietrzenie pracowni, zapewnienie wentylacji, temperaturę),

- regulamin BHP korzystania z pracowni komputerowej.

Przeprowadzano rozmowy z dyrektorami placówek oświatowo-wychowawczych na temat zagrożeń wynikających z nadużywania smartfonów i tabletów przez uczniów. Podczas zajęć edukacyjnych obowiązuje całkowity zakaz używania telefonów komórkowych oraz innych sprzętów elektronicznych.

Regulacje z korzystania ze smartfonów przez uczniów znajdują się w statucie placówek oświatowo - wychowawczych.

Przeprowadzając kontrole sanitarne zwracano uwagę na zagadnienia związane z bezpieczeństwem dzieci i młodzieży przebywających w placówkach tj.: wyposażenie sal lekcyjnych w meble szkolne dostosowane do wzrostu dzieci, zapewnienie odpowiedniej wentylacji grawitacyjnej lub mechanicznej w pomieszczeniach szkolnych, prawidłowego przechowywania środków czystościowych i sprzętu porządkowego, zabezpieczenia grzejników centralnego ogrzewania w odpowiednie osłony ochraniające od bezpośredniego kontaktu z elementem grzejnym, wyposażenia apteczek w podstawowe środki opatrunkowe wraz z instrukcją udzielania pierwszej pomocy oraz stanu sanitarno-technicznego, terenu szkoły i otoczenia, a mianowicie: boisk szkolnych, nawierzchni dróg, przejść, zabezpieczenia otworów kanalizacyjnych i szlaków komunikacyjnych.

Urządzenia, sprzęt sportowy i sprzęt rekreacyjno-zabawowy na boiskach i placach zabaw kontrolowany jest pod względem zapewnienia bezpiecznego użytkowania (przymocowane na stałe do podłoża). Zwracano uwagę na tablice informacyjne, określające zasady bezpiecznego użytkowania urządzeń i sprzętu sportowego oraz rekreacyjno-zabawowego. Przeprowadzając kontrole sanitarne w placówkach kierowano się następującymi aspektami: stanem sanitarno-higienicznym pomieszczeń w placówkach oświatowo- wychowawczych, zapewnieniem uczniom odpowiednich warunków do utrzymania higieny osobistej, zapewnieniem uczniom dostępu do bieżącej zimnej i ciepłej wody oraz środków do utrzymania higieny osobistej (tj. mydło w płynie, papier toaletowy i ręczniki jednorazowego użytku), ergonomią stanowiska pracy ucznia i przedszkolaka, warunkami do prowadzenia zajęć wychowania fizycznego w szkołach, posiadaniem przez placówki certyfikatów na meble edukacyjne oraz na urządzenia i sprzęt sportowy.

Mając na uwadze dobór mebli szkolnych, jak i przedszkolnych, podczas prowadzonych kontroli stwierdzono, że wszystkie meble edukacyjne były oznakowane zgodnie z PN w sposób widoczny i trwały oraz prawidłowo zestawione. Zagadnienie to jest systematycznie poruszane w czasie przeprowadzanych kontroli sanitarnych. Większość szkół i przedszkoli jest wyposażona w nowe meble edukacyjne.

W trosce o higieniczne warunki pracy dzieci i młodzieży podczas kontroli oceniano warunki mikroklimatyczne w pomieszczeniach dydaktycznych, takie jak: temperatura powietrza oraz możliwość wietrzenia pomieszczeń.

7.1.3 Warunki sanitarne wypoczynku dzieci i młodzieży

W sezonie zimowym/letnim 2025 r. na terenie powiatu opatowskiego w elektronicznej bazie wypoczynku Ministerstwa Edukacji Narodowej zarejestrowano 7 turnusów wypoczynku. Wypoczynku pod namiotami nie zarejestrowano.

Organizatorzy wypoczynku zagwarantowali właściwe warunki do utrzymania higieny osobistej

oraz prowadzenia zajęć rekreacyjnych. Wśród dzieci nie stwierdzono chorób, urazów ani zatruc pokarmowych. Wypoczynek funkcjonował przede wszystkim w szkołach.

Szkoły oferowały dzieciom szeroki wachlarz zajęć, w tym rekreacyjno-sportowych, edukacyjno-rozwojowych, plastycznych, muzycznych. Organizowały wyjazdy na basen, do kina, do muzeów. Szkoły zapewniały dzieciom sale gimnastyczne do zajęć sportowych, sale do zajęć informatycznych, plastycznych, gier i zabaw. Dzieci były pod opieką profesjonalnej kadry pedagogicznej. Najbardziej popularną formą wypoczynku w powiecie opatowskim, zarówno podczas wypoczynku zimowego jak i letniego był wypoczynek w miejscu zamieszkania. W skontrolowanych placówkach z wypoczynku korzystało 175 dzieci i młodzieży. W obiektach zarówno wypoczynku zimowego, jak i letniego nie stwierdzono nieprawidłowości sanitarnych oraz porządkowych.

7.1.4 Program szczepień przeciwko HPV

Przez cały rok prowadzono działania edukacyjno-informacyjne dotyczące profilaktyki zakażeń brodawczakiem ludzkim (HPV), skierowane do rodziców i opiekunów dzieci i młodzieży, w związku z Programem bezpłatnych szczepień przeciwko wirusowi brodawczaka ludzkiego (HPV) zgodnie z założeniami i celami Narodowej Strategii Onkologicznej na lata 2020-2030. Celem programu jest zwiększenie odsetka dzieci zaszczepionych przeciwko HPV w ramach oferowanego przez Ministra Zdrowia Programu szczepień.

Szkoła jako instytucja wspierająca rozwój i zdrowie młodzieży powinna aktywnie uczestniczyć w promocji działań profilaktycznych

7.1.5 Podsumowanie

Działania w obszarze higieny dzieci i młodzieży skupiały się na egzekwowaniu bezpiecznych pod względem wymagań higienicznych i zdrowotnych warunków opieki, wychowania, nauki oraz wypoczynku dzieci i młodzieży, jak również w pierwszej kolejności na edukowaniu w tym zakresie nadzorowanych podmiotów. Przeprowadzone kontrole sanitarne miały na celu uzyskanie poprawy warunków sanitarno-higienicznych w placówkach oświatowo-wychowawczych i zapewnienie bezpieczeństwa uczniom oraz pracownikom. Reasumując powyższą ocenę stanu sanitarnego powiatu opatowskiego, należy nadmienić, że stan sanitarno-techniczny placówek oświatowo-wychowawczych w stosunku do ubiegłego roku uległ znacznej poprawie.

7.2 Promocja zdrowia i oświata zdrowotna

Działalność w zakresie promocji zdrowia oraz oświaty zdrowotnej, prowadzona przez PSSE w Opatowie w 2025 roku, opierała się na realizacji ogólnopolskich i wojewódzkich programów edukacyjnych, podejmowaniu interwencji o charakterze nieprogramowym, a także prowadzeniu kampanii informacyjnych. Zadania te realizowano we współpracy z organizacjami, instytucjami oraz placówkami oświatowymi.

7.2.1 Programy ogólnopolskie

1. Program edukacyjny „Trzymaj Formę!”

Głównym celem ogólnopolskiego programu „Trzymaj Formę!” jest edukacja w zakresie trwałego kształtowania prozdrowotnych nawyków wśród młodzieży szkolnej oraz ich rodzin poprzez

promocję zasad aktywnego stylu życia i zbilansowanej diety, z poszanowaniem odpowiedzialności indywidualnej i wolnego wyboru jednostki.

Program realizowano w klasach V–VIII szkół podstawowych. W bieżącej edycji uczestniczyło 7 szkół podstawowych oraz 582 uczniów. W ramach monitoringu przeprowadzono 4 wizytacje.

2. Krajowy Program Zwalczenia HIV i Zapobiegania AIDS

W 2025 roku na terenie powiatu opatowskiego kontynuowano realizację Krajowego Programu Zapobiegania Zakażeniom HIV i Zwalczenia AIDS w ramach działań z zakresu profilaktyki HIV/AIDS.

Powiatowy koordynator uczestniczył w konferencji pt. „Człowiek żyjący z HIV w rodzinie i społeczeństwie”, co umożliwiło aktualizację wiedzy oraz doskonalenie podejmowanych działań profilaktycznych. Prowadzono dystrybucję materiałów informacyjnych dotyczących testowania w kierunku HIV w podmiotach leczniczych.

Z okazji Światowego Dnia AIDS opracowano i opublikowano informator PSSE w Opatowie poświęcony profilaktyce zakażeń HIV. Ponadto w mediach społecznościowych Stacji systematycznie zamieszczano materiały edukacyjne podkreślające znaczenie testowania, profilaktyki oraz zwiększania świadomości społecznej w zakresie HIV.

3. Program edukacyjny dot. profilaktyki zakażeń STI „#MłodziŚwiadomi”

W I półroczu roku szkolnego 2025/2026 rozpoczęto prezentację oferty programu „#MłodziŚwiadomi”, nawiązując współpracę z trzema szkołami ponadpodstawowymi z terenu powiatu opatowskiego. Placówki wykazały duże zainteresowanie udziałem w programie. Realizację działań zaplanowano na II półrocze roku szkolnego 2025/2026.

Celem programu jest zwiększenie wiedzy na temat chorób przenoszonych drogą płciową, promocja diagnostyki, leczenia i profilaktyki oraz wzmacnianie postaw sprzyjających podejmowaniu świadomych i odpowiedzialnych decyzji. Program skierowany jest do uczniów klas III–V szkół ponadpodstawowych.

7.2.2 Programy wojewódzkie

1. „Skąd się biorą produkty ekologiczne”

Program został opracowany we współpracy z Ministerstwem Rolnictwa i Rozwoju Wsi. Jest skierowany do dzieci w wieku 5–6 lat uczęszczających do przedszkoli.

Jego celem jest zwiększenie świadomości na temat rolnictwa ekologicznego oraz kształtowanie prawidłowych nawyków żywieniowych od najmłodszych lat. Program umożliwia współpracę z lokalnymi podmiotami oraz angażowanie rodziców w działania, m.in. poprzez wsparcie organizacji warsztatów zdrowej żywności. Inicjatywa cieszy się dużym zainteresowaniem i aktywnością dzieci. Na terenie powiatu opatowskiego program realizowało 9 przedszkoli. Edukacją objęto 315 przedszkolaków oraz 150 rodziców.

2. „Czyste powietrze wokół nas”

Pierwszym ogniwem edukacji antytytoniowej realizowanej na terenie powiatu jest program „Czyste powietrze wokół nas”. Jego głównym celem jest zwiększenie kompetencji rodziców w zakresie ochrony dzieci przed ekspozycją na dym tytoniowy oraz kształtowanie u najmłodszych świadomej umiejętności radzenia sobie w sytuacjach, w których inne osoby palą w ich obecności.

Adresatami programu są dzieci w wieku 5–6 lat uczęszczające do przedszkoli, a także ich rodzice i opiekunowie. W roku szkolnym 2024/2025 do realizacji programu przystąpiło 10 placówek; udział wzięło łącznie 247 dzieci oraz 94 rodziców.

W wielu przedszkolach zakres działań został poszerzony o dodatkowe inicjatywy, takie jak zabawy badawcze dotyczące powietrza, spotkania ze strażakami oraz pielęgniarką. W ramach monitoringu realizacji programu przeprowadzono 5 wizytacji, potwierdzających prawidłowy przebieg działań edukacyjnych.

3. „Nie pal przy mnie, proszę”

Program „Nie pal przy mnie, proszę” realizowany przez uczniów klas I–III szkół podstawowych stanowi drugie ogniwo w cyklu programów profilaktyki antytytoniowej skierowanych do dzieci i młodzieży szkolnej. Jego nadrzędnym celem jest ograniczenie narażenia najmłodszych na bierne palenie tytoniu oraz kształtowanie postaw sprzyjających ochronie zdrowia.

W roku szkolnym 2024/2025 do realizacji programu przystąpiło 13 szkół, obejmując działaniami edukacyjnymi 875 uczniów oraz 444 rodziców. W ramach monitoringu przeprowadzono 7 wizytacji, które potwierdziły prawidłową i systematyczną realizację założeń programowych.

4. „Znajdź właściwe rozwiązanie”

Program profilaktyki palenia tytoniu „Znajdź właściwe rozwiązanie” skierowany jest do uczniów klas IV–VIII szkół podstawowych. Jego głównym celem jest zwiększenie wiedzy na temat szkodliwości dymu tytoniowego oraz kształtowanie postaw asertywnych związanych z unikaniem biernego i czynnego palenia.

W roku szkolnym 2024/2025 do realizacji programu przystąpiło 11 szkół podstawowych z terenu powiatu opatowskiego, obejmując działaniami edukacyjnymi 480 uczniów. W realizację programu zaangażowano również 104 rodziców, którzy uczestniczyli w spotkaniach dotyczących problematyki uzależnień oraz w szkolnej imprezie promującej zdrowy styl życia.

W ramach monitoringu przeprowadzono 2 wizytacje, potwierdzające prawidłową realizację założeń programowych.

5. „Bieg po zdrowie”

Program „Bieg po zdrowie” jest programem antytytoniowej edukacji zdrowotnej skierowanym do uczniów klas IV szkół podstawowych. Jego celem jest zwiększenie wiedzy oraz kształtowanie umiejętności uczniów w zakresie ochrony zdrowia, ze szczególnym uwzględnieniem szkodliwości palenia tytoniu.

W IX edycji programu uczestniczyło 9 szkół podstawowych. Działaniami objęto 243 uczniów oraz 246 rodziców. W ramach monitoringu realizacji programu przeprowadzono jedną wizytację.

6. „Podstępne WZW”

PSSE w Opatowie koordynuje realizację wojewódzkiego programu edukacyjnego „Podstępne WZW”, skierowanego do uczniów klas II szkół ponadpodstawowych. Celem programu jest zwiększenie świadomości zagrożeń oraz zasad profilaktyki zakażeń wirusami HAV, HBV i HCV, w szczególności poprzez przekazywanie rzetelnej wiedzy na temat dróg szerzenia się zakażeń i możliwości ich zapobiegania.

W roku szkolnym 2024/2025 program realizowało 8 szkół ponadpodstawowych z terenu powiatu opatowskiego, obejmując edukacją 447 uczniów. Ewaluacja zajęć wykazała wzrost świadomości uczestników w zakresie konieczności zachowania ostrożności m.in. podczas kontaktów seksualnych oraz korzystania z usług fryzjerskich, kosmetycznych i medycznych, ze szczególnym uwzględnieniem stosowania jednorazowych narzędzi i zasad dezynfekcji.

7. „Znamie! Znam je?”

W szkołach ponadpodstawowych na terenie powiatu opatowskiego realizowano wojewódzki program edukacyjny „Znamie! Znam je?” z zakresu profilaktyki czerniaka. Celem programu było kształtowanie właściwych postaw i zachowań prozdrowotnych w obszarze zapobiegania nowotworom skóry oraz zwiększenie świadomości uczniów na temat czynników ryzyka i zasad wczesnego wykrywania zmian skórnych.

W roku szkolnym 2024/2025 do realizacji programu przystąpiło 7 szkół ponadpodstawowych, obejmując działaniami edukacyjnymi 455 uczniów. Uczestnicy wskazywali, że najbardziej interesującymi zagadnieniami były kwestie dotyczące profilaktyki czerniaka oraz zasady bezpiecznego korzystania z promieniowania słonecznego. W ramach monitoringu realizacji programu przeprowadzono 2 wizytacje.

8. „Wybierz Życie - Pierwszy Krok”

Na terenie powiatu opatowskiego realizowano wojewódzki program edukacyjny, prowadzony z wykorzystaniem materiałów edukacyjnych opracowanych przez „Fundacja Gwiazda Nadziei”. Celem programu było zwiększenie poziomu wiedzy młodzieży na temat profilaktyki raka szyjki macicy oraz roli wirusa HPV w jego powstawaniu.

W roku szkolnym 2024/2025 VIII edycja programu realizowana była w 4 placówkach ponadpodstawowych, obejmując edukacją 351 uczniów.

9. „ARS, czyli jak dbać o miłość?”

Na terenie powiatu opatowskiego realizowano wojewódzki program „ARS, czyli jak dbać o miłość?”, wpisany do Bazy Programów Rekomendowanych, co potwierdza jego wysoką jakość merytoryczną.

Program obejmuje profilaktykę używania substancji psychoaktywnych oraz promocję zdrowego stylu życia bez używek w kontekście odpowiedzialnego planowania rodzicielstwa. W realizacji uczestniczyło 156 uczniów oraz 41 rodziców z 4 szkół ponadpodstawowych z terenu powiatu opatowskiego.

7.2.3 Interwencje nieprogramowe

1. Bezpieczeństwo dzieci podczas wypoczynku letniego i zimowego

W ramach działań informacyjno-edukacyjnych podczas ferii zimowych 2025 roku publikowano na stronie internetowej oraz w mediach społecznościowych PSSE w Opatowie materiały przypominające o zasadach bezpiecznego wypoczynku oraz o kontroli warunków sanitarno-higienicznych w miejscach zorganizowanego wypoczynku dzieci i młodzieży. W trakcie półkolonii zimowych pracownik Sekcji Nadzoru Higieny Dzieci i Młodzieży, Promocji Zdrowia i Oświaty Zdrowotnej przeprowadził spotkania edukacyjno-profilaktyczne dotyczące zdrowego i bezpiecznego wypoczynku.

W okresie letnim, w ramach akcji „Bezpieczne Wakacje z Sanepidem”, podjęto współpracę z Telewizją Opatów - OOK TV Opatów, w ramach której przypomniano o zasadach profilaktyki chorób odkleszczowych oraz informowano o bieżącym nadzorze nad jakością wody i stanem sanitarno-technicznym kąpielisk i pływalni. W mediach społecznościowych regularnie publikowano treści dotyczące m.in. profilaktyki chorób przenoszonych drogą płciową, bezpiecznego korzystania ze słońca oraz zasad higieny podczas podróży.

W czasie półkolonii letnich prowadzono również prelekcje na temat bezpiecznego zachowania nad wodą oraz zasad korzystania z numerów alarmowych. Istotnym elementem działań była organizacja stoisk informacyjno-edukacyjnych promujących profilaktykę chorób odkleszczowych, palenia tytoniu oraz czerniaka. Uczestnicy mogli skorzystać z pomiaru tlenu węgla w wydychanym powietrzu (smokolyzer) oraz zapoznać się z działaniem alkoholi symulujących stan po spożyciu alkoholu.

Pracownicy PSSE w Opatowie uczestniczyli w wydarzeniach plenerowych, w tym w Powiatowych Obchodach Święta Policji na terenie Zamek Krzyżtopór oraz podczas „Święta Chleba” w Jacentowie, prowadząc działania informacyjno-edukacyjne i udzielając porad mieszkańcom powiatu.

2. Profilaktyka palenia tytoniu, w tym: Światowy Dzień Bez Tytoniu, Światowy Dzień Rzucania Palenia

W ramach obchodów Światowego Dnia Bez Tytoniu realizowano kampanię edukacyjno-informacyjną Głównego Inspektoratu Sanitarnego pod hasłem „E-papierosy to manipulacja”. Działania obejmowały publikację postów w mediach społecznościowych Stacji, współorganizację lokalnych obchodów oraz przeprowadzenie konkursu w szkole podstawowej, nawiązującego do tematyki Światowego Dnia Bez Tytoniu. Celem kampanii było obalenie mitów dotyczących rzekomej „nieszkodliwości” e-papierosów oraz zwiększenie świadomości zdrowotnej mieszkańców powiatu.

W ramach profilaktyki palenia tytoniu systematycznie zamieszczano materiały edukacyjne na profilu Facebook PSSE w Opatowie oraz prowadzono dystrybucję materiałów prozdrowotnych w podmiotach leczniczych.

Z okazji Światowego Dnia Rzucania Palenia szkołom z terenu powiatu opatowskiego przekazano materiały informacyjno-edukacyjne oraz scenariusz zajęć dla nauczycieli, udostępniony przez GIS. Ponadto nagrano audycję w Radio Opatów, w której przedstawiono wybrane fakty zdrowotne, podkreślające konieczność zaprzestania palenia tytoniu.

3. Światowy Dzień Zdrowia

W 2025 roku, w ramach obchodów Światowego Dnia Zdrowia, w PSSE w Opatowie zorganizowano Dzień Otwarty. Wydarzenie stanowiło okazję do upowszechniania wiedzy z zakresu zdrowia publicznego oraz prezentacji zadań realizowanych przez Państwową Inspekcję Sanitarną.

Odwiedzający mogli skorzystać ze stoiska z materiałami edukacyjno-informacyjnymi dotyczącymi tematyki zdrowia i działalności Inspekcji, zapoznać się z bieżącą pracą PSSE w Opatowie poprzez wizyty w poszczególnych komórkach organizacyjnych, a także uczestniczyć w pogadance poświęconej zagadnieniom zdrowia publicznego. Wydarzenie cieszyło się

zainteresowaniem mieszkańców i przyczyniło się do zwiększenia świadomości prozdrowotnej wśród lokalnej społeczności.

4. Profilaktyka chorób nowotworowych

W 2025 roku, w ramach profilaktyki chorób nowotworowych, na terenie powiatu zrealizowano szereg działań edukacyjno-informacyjnych. We współpracy ze Świętokrzyskim Centrum Onkologii, podczas spotkania edukacyjnego prowadzonego przez położną ŚCO w jednej ze szkół ponadpodstawowych, zorganizowano stoisko poświęcone profilaktyce nowotworów kobiecych.

PSSE w Opatowie nawiązała również współpracę z sandomierskim klubem „Amazonki” oraz Starostwem Powiatowym w Opatowie, organizując warsztaty edukacyjne w zakresie profilaktyki raka piersi i jąder. Tematyka profilaktyki raka piersi została ponadto poruszona w październikowej audycji Radia Opatów. W listopadzie działania skoncentrowano na kampanii „November”, poświęconej profilaktyce nowotworów męskich.

5. Profilaktyka antybiotykooporności i Promocja szczepień ochronnych

W ramach obchodów Europejskiego Dnia Wiedzy o Antybiotykach oraz Światowego Tygodnia Wiedzy o Antybiotykach prowadzono dystrybucję materiałów edukacyjnych w podmiotach leczniczych, z przeznaczeniem do wykorzystania w bieżącej pracy oraz podczas kontaktów z pacjentami. Na profilu Facebook oraz stronie internetowej PSSE w Opatowie systematycznie publikowano treści mające na celu zwiększanie świadomości społeczeństwa oraz działania profilaktyczne w zakresie antybiotykooporności.

W obszarze promocji szczepień ochronnych realizowano liczne działania informacyjne, w tym dotyczące szczepień przeciw HPV dla dziewcząt i chłopców oraz szczepień przeciw krztuścowi dla kobiet w ciąży. Działania te prowadzono za pośrednictwem środków masowego przekazu, a także poprzez dystrybucję materiałów zdrowotnych i edukacyjnych w placówkach leczniczych oraz oświatowych.

7.2.4 Podsumowanie

1. W 2025 r. PSSE w Opatowie realizowała działania z zakresu promocji zdrowia i edukacji zdrowotnej poprzez programy ogólnopolskie i wojewódzkie, kampanie informacyjne oraz interwencje nieprogramowe.
2. Działania prowadzono we współpracy z placówkami oświatowymi, instytucjami i organizacjami działającymi na terenie powiatu.
3. Programy edukacyjne obejmowały dzieci i młodzież na wszystkich etapach kształcenia, koncentrując się m.in. na zdrowym stylu życia, profilaktyce uzależnień, chorób zakaźnych oraz nowotworowych.
4. Szczególną uwagę poświęcono profilaktyce palenia tytoniu, zakażeń HIV, STI oraz wirusowych zapaleń wątroby, a także promocji prawidłowego żywienia i aktywności fizycznej.
5. Realizowano szerokie działania edukacyjne skierowane do rodziców i opiekunów, wspierające kształtowanie prozdrowotnych postaw w rodzinach.
6. Prowadzono liczne akcje informacyjne dotyczące bezpieczeństwa dzieci i młodzieży podczas wypoczynku zimowego i letniego.
7. Organizowano wydarzenia, spotkania i stoiska edukacyjne podczas lokalnych imprez oraz dni tematycznych poświęconych zdrowiu publicznemu.
8. Podejmowano działania w zakresie profilaktyki nowotworów, promocji szczepień ochronnych oraz racjonalnego stosowania antybiotyków.

9. Realizacja programów była systematycznie monitorowana poprzez wizytacje i ewaluację prowadzonych działań.
10. Prowadzone inicjatywy przyczyniły się do zwiększenia świadomości zdrowotnej oraz promocji zdrowych i bezpiecznych zachowań wśród mieszkańców powiatu.

8 STAN SANITARNY OBIEKTÓW ŻYWNOŚCI I ŻYWIENIA

Na terenie powiatu opatowskiego w 2025 r. w rejestrze zakładów nadzorowanych przez Państwową Inspekcję Sanitarną prowadzonym przez Sekcję Bezpieczeństwa Żywności i Żywienia wpisanych było 1974 obiekty żywności, żywienia oraz obrotu materiałami i wyrobami przeznaczonymi do kontaktu z żywnością (2024 r. - 1868 obiektów).

Przeprowadzono kontrole w 243 obiektach. Obiekty, które nie zostały skontrolowane to w dużym procencie środki transportu żywności (11 środków transportu na 123 objęte nadzorem), ponieważ są to obiekty ruchome, często przebywające poza terenem powiatu. Drugą grupę obiektów nieskontrolowanych stanowią producenci pierwotni. W 2025 r. skontrolowano 53 nadzorowanych producentów z 1428 zarejestrowanych.

W nadzorowanych zakładach przeprowadzono 331 kontroli sanitarnych (w 2024 r. – 426). Po przeprowadzonych kontrolach wydano 12 decyzji merytorycznych i 78 decyzji płatniczych.

Za stwierdzone uchybienia sanitarne na osoby winne zaniedbań nałożono 19 mandatów karnych na kwotę 5700 zł (w 2024 r. – 40/10150 zł).

Stan sanitarny nadzorowanych obiektów oceniany był zgodnie z jednolitymi procedurami urzędowej kontroli żywności oraz materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością, uwzględniającymi przepisy w zakresie wymagań higieniczno-sanitarnych (obowiązują arkusze ocen jednolite w całym kraju). Spośród 243 obiektów skontrolowanych w 2025 r. sklasyfikowano 156 obiektów.

W wyniku przeprowadzonych ocen stanu sanitarnego sklasyfikowane w 2025 r. zakłady ocenione zostały pozytywnie, 3 obiekty osiągnęły ryzyko wysokie. Stwierdzone usterki zostały wyeliminowane.

8.1 Ocena stanu sanitarno-higienicznego wybranych grup nadzorowanych obiektów

8.1.1 Sklepy spożywcze

W 2025 r. skontrolowano 70 sklepów spożywczych ze 142 objętych nadzorem, w których przeprowadzono 119 kontroli sanitarnych.

Stan sanitarny sklepów w porównaniu do lat ubiegłych utrzymuje się na porównywalnym poziomie, dzięki realizacji wydanych zaleceń i sprawowanemu nadzorowi. Obowiązki wynikające z wydanych decyzji administracyjnych oraz nałożonych mandatów zostały wykonane lub są w trakcie realizacji.

Najczęściej stwierdzane usterki to:

- niezachowany stan techniczny pomieszczeń zakładu,
- brak lub nieprawidłowa realizacja procedur GHP, GMP, HACCP,
- nieprawidłowe warunki magazynowania,
- niewystarczające zaangażowanie kierownictwa i przygotowanie merytoryczne pracowników (kwalifikacje zatrudnionych pracowników),
- niezachowana czystość pomieszczeń zakładu, wyposażenia, używanego sprzętu.

8.1.2 Zakłady żywienia zbiorowego typu otwartego

W 2025 r. na terenie powiatu działalność prowadziło 58 zakładów żywienia zbiorowego otwartego. Skontrolowano 21 obiektów. W zakładach tych przeprowadzono 35 kontroli sanitarnych.

Najczęściej stwierdzane usterki to:

- niezachowany stan techniczny pomieszczeń zakładu,
- nieprawidłowa gospodarka odpadami,
- niezachowany stan sanitarny zakładu, urządzeń,
- nieprawidłowe warunki magazynowania,
- brak lub nieprawidłowa realizacja procedur GHP, GMP, HACCP.

8.1.3 Zakłady żywienia zbiorowego typu zamkniętego

W 2025 r. ilość zakładów żywienia zbiorowego typu zamkniętego wynosiła 64. Skontrolowano 27 zakładów, w których przeprowadzono 30 kontroli sanitarnych.

Najczęściej stwierdzane usterki to brak lub nieprawidłowa realizacja procedur GHP, GMP, HACCP.

8.1.4 Zakłady produkcyjne (w tym producenci pierwotni)

W 2025 r. ilość zakładów produkcyjnych wynosiła 1485. Skontrolowano 81 zakładów, w których przeprowadzono 102 kontrole sanitarne.

Najczęściej stwierdzane usterki to:

- niezachowany stan techniczny pomieszczeń zakładu,
- brak lub nieprawidłowa realizacja procedur GHP, GMP, HACCP,
- niezachowany stan sanitarny zakładu, jak i wyposażenia,
- nieprawidłowe warunki magazynowania,
- niewystarczające zaangażowanie kierownictwa i przygotowanie merytoryczne pracowników,
- niesprawne systemy wentylacji,
- niewystarczająca kontrola surowców i wyrobów przez producenta (w tym badania właścicielskie).

8.2 Jakość zdrowotna środków spożywczych, materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością w 2025 r.

Jakość zdrowotna środków spożywczych produkowanych i wprowadzanych do obrotu w nadzorowanych obiektach kontrolowana jest poprzez działania podejmowane w zintegrowanym systemie badań żywności.

Tabela 7. Kierunki badań/liczba pobranych próbek.

Kierunek badania	Liczba próbek pobranych	Próbki kwestionowane
MIKROBIOLOGIA	96	
METALE	21	
SUBSTANCJE DODATKOWE	9	
KALORYCZNOŚĆ POSIŁKÓW	1	
MIGRACJA SPECYFICZNA	3	
WWA	2	
ZAWARTOŚĆ GLUTENU	1	
HISTAMINA	9	
PESTYCYDY	25	3
AZOTANY	1	
GMO	2	
NAPROMIENIANIE ŻYWNOSCI	1	
PARAMETRY JEŁCZENIA	1	
ZNAKOWANIE	2	
MYKOTOKSYNY	8	
3-MCPD	1	
SKAŻENIE PROMIENIOTWÓRCZE	1	
WITAMINY I INNE ŻYWIENIOWE	7	
AKRYLOAMID	1	
AMR	1	
KRYTERIA CZYSTOŚCI (witaminy, składniki mineralne)	1	
NADCHLORANY	1	
ALKALOIDY TROPANOWE	1	
RAZEM	196	3

W nadzorowanych obiektach w ramach urzędowej kontroli i monitoringu pobrano do badania laboratoryjnego 196 próbek środków spożywczych i materiałów przeznaczonych do kontaktu z żywnością. Jakość zdrowotna środków spożywczych wprowadzanych do obrotu spełnia wymagania w zakresie zbadanych parametrów. Z otrzymanych sprawozdań z badań wynikało, że 3 próbki uległy zakwestionowaniu z powodu:

- w 1 pobranej próbce produktu pn. „Gryka” wykryto przekroczenie NDP pozostałości pestycydu pn. glifosat,

- w 1 pobranej próbce produktu pn. „Porzeczka czarna” wykryto przekroczenie NDP pozostałości pestycydu pn. tiaklopyrd,
- w 1 pobranej próbce produktu pn. „Ziarno pszenicy” wykryto przekroczenie NDP pozostałości pestycydu pn. fludioksonil.

8.3 Nadzór nad obiektami żywnościowo-żywnościowymi zlokalizowanymi w miejscowościach turystycznych i wypoczynkowych, głównych szlakach komunikacyjnych, parkingach, dworcach PKS, stacjach paliw w letnim sezonie turystycznym.

Na terenie naszego powiatu nie ma miejscowości wypoczynkowych. Istnieją tylko miejscowości turystyczne (Opatów, Ujazd, Tudorów, Karwów, Włostów, Międzygórz), które w okresie letnim odwiedzane są przez turystów. Na terenie tych miejscowości, na dworcach PKS, przy głównych drogach krajowych, parkingach, stacjach paliw nadzorem zostały objęte: zakłady żywienia zbiorowego otwartego, punkty małej gastronomii, automaty do lodów, ciastkarnie, piekarnie, sklepy spożywcze.

W obiektach tych przeprowadzano kontrole sanitarne kompleksowe, tematyczne oraz interwencyjne.

Na stwierdzane nieprawidłowości natury sanitarno-technicznej wydawano zalecenia, które zostały zrealizowane w terminie przez osoby odpowiedzialne.

8.4 Nadzór nad obiektami żywieniowymi w miejscach wypoczynku zimowego i letniego dzieci i młodzieży oraz ocena ich funkcjonowania

W 2025 r. zgłoszono 1 wypoczynek letni i 1 wypoczynek zimowy z wyżywieniami zlokalizowanymi w obiektach na terenie powiatu opatowskiego. Podczas kontroli stwierdzono, że czynności związane z organizacją żywienia zostały dostosowane do warunków sanitarno-higienicznych. Jadłospisy opracowano w sposób prawidłowy. W dniu kontroli czystość bieżąca części żywieniowej bez zastrzeżeń. Nie stwierdzono uchybień natury sanitarno-higienicznej.

8.5 Nadzór nad prawidłowością obrotu grzybami świeżymi, suszonymi, przetworami grzybowymi i środkami spożywczymi zawierającymi grzyby

W 2025 r. na terenie powiatu opatowskiego nie odnotowano zakładów prowadzących produkcję/konfekcjonowanie/skup grzybów.

Podczas 10 kontroli sanitarnych w obiektach obrotu żywnością oceniono prawidłowość wprowadzanych do obrotu grzybów, jak i ich przetworów w zakresie Rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 17 maja 2011 r. w sprawie grzybów dopuszczonych do obrotu lub produkcji przetworów grzybowych, środków spożywczych zawierających grzyby oraz uprawnień klasyfikatora grzybów i grzyboznawców. Nie stwierdzono nieprawidłowości.

Ponadto 1 zakład tj. przetwórnia wykorzystuje grzyby do produkcji przetworów.

8.6 Nadzór nad nową żywnością oraz żywnością genetycznie modyfikowaną (GMO)

W 2025 r. na terenie powiatu opatowskiego nie znajdowały się zakłady produkcyjne wytwarzające środki spożywcze GMO.

W 2025 r. pobrano do badania w kierunku GMO 2 próbki środków spożywczych tj. „Kaszka mleczno-ryżowa, wanilia” oraz „Ziarno soi”. Próbkę nie zostały zakwestionowane. Ponadto w powyższym zakresie przeprowadzono podczas bieżącego nadzoru 101 kontroli, podczas których nie stwierdzono nieprawidłowości.

8.7 Działania podejmowane w związku z powiadomieniami w systemie RASFF (system wczesnego ostrzegania o niebezpiecznych produktach żywnościowych i materiałach do kontaktu z żywnością)

W 2025 r. do PPIS w Opatowie wpłynęło 3 powiadomienia alarmowe i 18 powiadomień informacyjnych dotyczących produktów niebezpiecznych dla zdrowia i znajdujących się w obrocie w nadzorowanych obiektach.

W związku z otrzymanymi powiadomieniami przeprowadzono 57 rozmów telefonicznych i 15 kontroli.

8.8 Nadzór nad suplementami diety, środkami spożywczymi specjalnego przeznaczenia żywieniowego, środkami spożywczymi wzbogaconymi witaminami lub składnikami mineralnymi

W 2025 r. w aptekach/punktach aptecznych przeprowadzono:

- 10 kontroli tematycznych w związku z pełnionym nadzorem nad prawidłowością znakowania, prezentacji i reklamy produktów wprowadzanych do obrotu na terenie Rzeczypospolitej Polskiej, a w szczególności suplementów diety wraz z poborem próbek,
- 3 kontrole kompleksowe wraz z poborem próbek.

Podczas przeprowadzania kontroli sanitarnych kompleksowych i tematycznych w skontrolowanych obiektach nie stwierdzono nieprawidłowości w zakresie oceny spełnienia szczególnych wymagań odnoszących się do preparatów do początkowego żywienia niemowląt dot. ich reklamy, prowadzenia działalności promocyjnej, oferowania lub dostarczania próbek wskazanych w przepisach art. 10 rozporządzenia delegowanego (UE) 2016/127 jak również określonych w przepisach art. 25 ustawy o b. ż. i ż. oraz prezentacji i reklamy żywności dla określonych grup w odniesieniu do art. 9 ust. 5 rozporządzenia (UE) nr 609/2013 oraz art. 7 rozporządzenia 1169/2011.

Dokonywano także kontroli stron internetowych w zakresie:

- obecności podmiotów/przedsiębiorców z nadzorowanego terenu wprowadzających do obrotu żywność prozdrowotną, którzy nie dopełnili obowiązku zgłoszenia, rejestracji, zatwierdzenia,
- oceny oznakowania (prezentacja, reklama i promocja) żywności prozdrowotnej,
- monitorowania obecności produktów zawierających niedozwolone składniki np. johimbinę,
- monitorowania stron internetowych na polecenie ŚPWIS/GIS.

8.9 Podejmowanie interwencji na wniosek konsumentów lub innych instytucji

W 2025 r. otrzymano 11 interwencji, z których rozpatrzono 9 (1- przekazana według właściwości, 1- nierozpatrzona). Przeprowadzono 9 kontroli interwencyjnych, podczas których:

- w 6 obiektach zarzuty nie potwierdziły się,
- w 3 obiektach zarzuty potwierdziły się.

8.10 Postępowanie ze środkami spożywczymi o niewłaściwej jakości zdrowotnej

W czasie przeprowadzonych kontroli sanitarnych stwierdzone zostały środki spożywcze przeterminowane, nieprawidłowo przechowywane i posiadające niewłaściwą jakość. Zostały one wycofane z obrotu.

8.11 Nadzór nad materiałami i wyrobami przeznaczonymi do kontaktu z żywnością.

Nadzór ten prowadzony jest w zakresie wdrażania i przestrzegania przez przedsiębiorców wymagań określonych w przepisach rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) Nr 1935/2004 z uwzględnieniem art. 15 i 16 (znakowanie i deklaracja zgodności) oraz Rozporządzenia Komisji (WE) Nr 2023/2006.

Na terenie powiatu opatowskiego nie prowadzą działalności zakłady produkcyjne, importujące materiały i wyroby przeznaczone do kontaktu z żywnością.

W trakcie kontroli w obiektach produkcyjnych, obrotu żywnością oraz żywienia zbiorowego nie stwierdzono nieprawidłowości w ww. zakresie. Wszystkie używane w zakładach materiały i wyroby były prawidłowo oznakowane oraz zostały dopuszczone do kontaktu z żywnością.

8.12 Podsumowanie

Stan sanitarno-higieniczny obiektów żywieniowo-żywnościowych z upływem lat ulega polepszeniu. Jest to wynikiem sprawowania właściwego nadzoru i wykonania przez przedsiębiorców zaleceń wydanych przez PPIS w Opatowie. Właściciele obiektów dostosowują swoje zakłady do obowiązujących nowych przepisów, które są spójne z przepisami Unii Europejskiej. Dzięki sukcesywnie wprowadzanej przez przedsiębiorców samokontroli (kontroli wewnętrznej opartej na zasadach GHP/GMP oraz zasad systemu HACCP), jak również systemów kontroli jakości, jakość zdrowotna produkowanych i wprowadzanych do obrotu środków spożywczych poprawia się z każdym rokiem.

PODSUMOWANIE

Zadania Państwowej Inspekcji Sanitarnej są bardzo obszerne – począwszy od bezpieczeństwa żywności i żywienia, bezpieczeństwa jakości wody, zabezpieczenia przed chorobami zakaźnymi i realizację programu szczepień ochronnych, higienę środowiska, promocję zdrowia, higienę środowiska pracy, ochronę przed szkodliwymi substancjami, bezpieczeństwem preparatów chemicznych, działań w obszarze higieny dzieci i młodzieży – aż po opiniowanie i uzgadnianie projektów inwestycyjnych i infrastrukturalnych. Realizacja powyższych zadań przez PSSE w Opatowie ma na celu ciągłą poprawę sytuacji sanitarnej w powiecie opatowskim.

Na podstawie realizowanych zadań ustawowych oraz bieżącego i zapobiegawczego nadzoru sprawowanego przez PPIS w Opatowie, należy stwierdzić, że stan sanitarny powiatu opatowskiego w ocenianym okresie utrzymywał się na poziomie zapewniającym bezpieczeństwo zdrowotne mieszkańcom.

Głównym celem działalności PSSE w Opatowie w roku 2025 było zapewnienie efektywnego i aktywnego nadzoru nad kluczowymi obszarami zdrowia publicznego z wykorzystaniem nowoczesnych technologii, w tym cyfrowych.

Prowadzony nadzór obejmował monitorowanie sytuacji epidemiologicznej, kontrolę przestrzegania przepisów prawa sanitarnego oraz ocenę warunków higienicznych w obiektach będących pod nadzorem PPIS w Opatowie. Działania te realizowane były w sposób planowy oraz interwencyjny, zgodnie z obowiązującymi procedurami i kompetencjami w tym zakresie. Podejmowane działania nadzorcze, kontrolne oraz profilaktyka i edukacja przyczyniły się do utrzymania właściwego poziomu bezpieczeństwa sanitarnego na terenie powiatu opatowskiego.

Działalność kontrolna Państwowej Inspekcji Sanitarnej w 2025 roku na terenie powiatu opatowskiego przedstawiała się następująco:

- kontrole/wizytacje – 1356,
- liczba pobranych do badań laboratoryjnych próbek - 345,
- przeprowadzonych badań – 1025,
- wykonanych oznaczeń chemicznych – 29,
- wykonanych oznaczeń fizycznych - 2137,
- wydanych decyzji merytorycznych – 136,
- wydanych decyzji płatniczych – 181,
- wydanych postanowień - 38,
- liczba wniosków o ukaranie – 2,
- nałożonych mandatów karnych - 26 na kwotę 6.650,00 zł.

Spis tabel

TABELA 1. SALMONELOZY - ROZKŁAD ZACHOROWAŃ W POWIECIE OPATOWSKIM W LATACH 2024-2025.....	12
TABELA 2. ZACHOROWANIA I ZAPADALNOŚĆ NA WYBRANE CHOROBY ZAKAŻNE W POWIECIE OPATOWSKIM W LATACH 2024 – 2025	15
TABELA 3. WYKONAWSTWO SZCZEPIEŃ W ROCZNIKACH PODLEGAJĄCYCH SZCZEPIENIOM ZGODNIE Z PROGRAMEM SZCZEPIEŃ OCHRONNYCH W POWIECIE OPATOWSKIM W LATACH 2024-2025.	17
TABELA 4. ZESTAWIENIE KONTROLI SANITARNYCH, DECYZJI ADMINISTRACYJNYCH DOTYCZĄCYCH URZĄDZEŃ WODOCIĄGOWYCH I JAKOŚCI WODY PRZEZNACZONEJ DO SPOŻYCIA PRZEZ LUDZI W 2025 R.	19
TABELA 5. FORMY OPINII SANITARNYCH WYDANYCH PRZEZ PAŃSTWOWĄ INSPEKCJĘ SANITARNA W DZIEDZINIE ZAPOBIEGAWCZEGO NADZORU W 2025 R.	25
TABELA 6. DANE LICZBOWE DOTYCZĄCE DZIAŁALNOŚCI PAŃSTWOWEJ INSPEKCJI SANITARNEJ W DZIEDZINIE ZAPOBIEGAWCZEGO NADZORU SANITARNEGO W 2025 R.	26
TABELA 7. KIERUNKI BADAŃ/LICZBA POBRANYCH PRÓBEK.	54

Spis wykresów

WYKRES 1. LICZBA ZAREJESTROWANYCH PRZYPADKÓW ZAKAŻEŃ SARS-CoV-2 (COVID-19) W POWIECIE OPATOWSKIM W LATACH 2021-2025.....	8
WYKRES 2. CHOROBY WIEKU DZIECIĘCEGO W POWIECIE OPATOWSKIM W LATACH 2021-2025.....	9
WYKRES 3. ZACHOROWANIA NA BORELIOZĘ W POWIECIE OPATOWSKIM W LATACH 2021-2025.	10
WYKRES 4. ZACHOROWANIA NA WIRUSOWE ZAPALENIE WĄTROBY W POWIECIE OPATOWSKIM W LATACH 2021-2025.	11
WYKRES 5. ZAPALENIE OPON MÓZGOWYCH I/LUB MÓZGU W POWIECIE OPATOWSKIM W LATACH 2021-2025.	11
WYKRES 6. BIEGUNKI U DZIECI DO LAT 2 W POWIECIE OPATOWSKIM W LATACH 2021-2025.....	12
WYKRES 7. ZACHOROWANIA NA SALMONELOZĘ W POWIECIE OPATOWSKIM W LATACH 2021-2025.....	13
WYKRES 8. GRUŹLICA WSZYSTKICH POSTACI W POWIECIE OPATOWSKIM LATACH 2021-2025.....	14
WYKRES 9. PRZYPADKI POKĄSANIA PRZEZ ZWIERZĘTA W LATACH 2021-2025.	16

Uzasadnienie

Na podstawie art. 12 pkt 11 ustawy o samorządzie powiatowym, powiat wykonuje określone ustawami zadania publiczne o charakterze ponad gminnym w zakresie porządku publicznego i bezpieczeństwa obywateli, w tym także zadań określonych innymi aktami. W art. 12a ust. 3 ustawy o Państwowej Inspekcji Sanitarnej wskazano, że państwowy powiatowy inspektor sanitarny przedstawia przynajmniej raz w roku radzie powiatu informację o stanie bezpieczeństwa sanitarnego powiatu.

Informacja Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Opatowie została przedstawiona w wersji opisowej, w której przeanalizowano występujące zagrożenia, sytuacje epizodyczne i epidemiczne za 2025 rok. Podjęcie niniejszej uchwały w sprawie rozpatrzenia informacji Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Opatowie o stanie sanitarnym powiatu opatowskiego za 2025 rok jest w pełni zasadne.

Opracował:

Wydział Zarządzania Kryzysowego.